

»SLOVENE« velja
po pošti na vsi strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 60—
za en mesec 20—
Za tuzemstvo celotno . K 240—
Sobotina izdaja:
za celo leto K 40—
za tuzemstvo 55—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna poltiskala (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat . . . po K 6—
polna let . . . po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljki in dnevi po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštno hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 348 za oglaš.
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

15 milijard kron držav- nega posojila!

II.

Se mnogo zanimivejše kot prva točka pooblastilnega zakona za zaključitev milijardnega posojila so določbe, našete pod točko 2., ki govore o podlagi za posojilo in o garancijah, katere lahko da finančni minister tujemu kapitalu kot jamstvo za varnost obresti.

Po točki 2. pooblastilnega zakona da finančni minister lahko sledeče garancije: a) vrednost investicij; b) prebitek iz že zastavljenih monopolnih dohodkov in c) dohodke iz nezastavljenih monopolov.

K tej točki dostavlja (dr. Zrjavov) poročilo finančnega odbora: »Kar se tiče podlage za posojilo, je bil fin. odbor mišljenja, da sme finančni minister založiti (zastaviti) vrednost novih investicij. Ni se pa mogel fin. odbor odločiti, da dovoli zastavo domen, ki tvorijo podlago za posojilo pri Narodni banki (razumljivo, ker na »Versatz-zettele« — nihče več nič ne da! op. ur.), zato pa je dovolil fin. minister, da v skrajnem slučaju »upotrebi kao zalog« (= zastavi) nezastavljene monopolne dohodke (to so dohodki monopola v novih pokrajinah) in prebitek že zastavljenih monopolnih dohodkov v mejah Srbije.«

Daleč smo prišli s svojim ogromnim naravnim bogastvom, jako daleč! Vsaka država, ki količikaj nase drži, išče v slučaju potrebe posojila na svoje pošteno ime in opravičeno se na zaupanje, ki ga uživa red v njeni finančni upravi! Brez posojil ne shaja nobena moderna država, toda niti ena se ne bo ponižala tako daleč, da bo svoje dohodke zastavila in podvrgla tuji kontroli, — izvzemši derutno Avstrijo — ker je vsaki državi njena politična suvereniteta in gospodarska neodvisnost dražja kakor vsa posojila! Država ne sme in ne more igrati vloge revnega ali lahkomišelnega študenta ali sodnijsko znanega zapravljivca, ki potrebuje kuratelo, ampak mora napeti vse sile, da si dobi in obdrži pri svojih sosedih zaupanje in kredit na samo ime in na svojo davčno moč. Zakaj tega v naši državi ni? Na to vprašanje je odgovoril gospod finan. minister sam, sicer nekoliko bolj tiho, ampak vendar: Reda v upravi ni! In zakaj ga ni? Na to vprašanje naj odgovarjajo vladajoče politične stranke: Nostra culpa, nostra maxima culpa! Res, daleč smo prišli, da si moramo iskati kredita v zastavljalnici! Hujša obsodba sedanje drž. finančne uprave je sploh nemogoča.

Ako pa smo že prisiljeni grizti kislja jabolka, potem moramo vendar nekoliko natančno premisliti, kaj naj zastavimo. Vlada in fin. odbor predlagata kot prvi zastavni objekt nove investicije. Zastavimo naj torej železnice? Da bodo drugi diktirali tarife in ne mi sami? Ali ne bi bilo bolje, če bi že kar a priori prepustili gradnjo železnic v naši državi Amerikancem ali Angležem in jih njim dali v eksploatacijo za gotovo dobo? Kakšna bo tista »gospodarska neodvisnost«, katero je omenil g. fin. minister, če bodo na jadranski železnici komandirali in odločali naši upniki?

Najinteresantnejša je pa zadeva z monopolom. V naši državi imamo tri monopole: Bivšega srbskega, bivšega avstro-ogrškega in bivšega črnogorskega. Črnogorski monopol ne prihaja mnogo v poštev, torej o njem ne govorimo. Srbski monopol je že zastavljen, avstrijski je pa še prost.

Zgodovina srbskega monopola je žalostna. Ker država ni imela nikdar miru, tudi ni mogla napraviti pravega reda v gospodarstvu. Denar je pa vedno potrebovala. Denarne stiske Srbije so zgrabili tuji kapitalisti v svoje politične in izkoriščevalne namene na naravnost oderuški način. Če je hotela dobiti mala Srbija denar, se je morala politično udinjati upniški državi (Franciji), ki jo je prisilila s svoje strani zopet na oboroževanje, tako, da je skoro ves denar ostal v upniški državi, Srbi so pa dobili poleg topov in municije še nekaj malega v gotovem denarju. Nekaj let pred balkansko vojso se je pa zarotila na izkoriščevanje Srbije skoro vsa kapitalistična

Evropa. Dali so Srbiji posojilo v znesku 500 milijonov frankov, zato pa je morala Srbija uvesti monopol na nebroj predmetov: tobak, sol, vžgalice, poštne znamke (!) itd. in vse te dohodke zastaviti. Posebna kontrolna komisija v Belgradu je pa nadzorovala poslovanje monopolne uprave in jo nadzoruje še danes!!! Ta komisija je država v državi, ki našemu fin. ministru ni odgovorna in mu meče le še kosti od bogatih dohodkov. Zato je tudi vrhovni upravnik naše monopolne uprave v naši »suvereni« državi Francoz in ne Srb!

Avstrijski monopol je pa še prost. Avstrijski monopol nosi jako lepe dohodke, čeprav obsega v glavnem le tobačne izdelke. Po teh dohodkih se menda tudi že tujcem sline cede in odtod piha sapa! Tudi srbski monopol bi nosil lahko najmanj 1 milijardo dobička letno, če bi bila uprava kaj vredna in če ne bi prodajali v monopolu vse vprek kakor v »bakalski radnji« (branjariji). Toda če ima že srbski monopol smolo tuje kontrole, je naš monopol nikdar ne sme dobiti, ako nečemo biti prisiljeni, da živimo kot »samostojna« država na komando naših upnikov. Naš monopol mora ostati naš!

Pogajanja za rekonstrukcijo vlade. Nasprotje med demokrati in radikali. — Radikali zahtevajo notranje ministrstvo.

Belgrad, 5. avgusta. (Izv.) Demokratski list »Epoha« poroča na prvi strani, da je demokratski klub soglasno sklenil, da se mora na vsak način zameniti vojni minister Zečević. Naš poročevalec je o tej zadevi govoril z nekaterimi radikalnimi poslanci, ki so mu izjavili: Ako bodo demokrati v resnici zahtevali, da mora vojni minister odstopiti, potem bo demokratsko-radikalna koalicija konec.

Belgrad, 5. avgusta. Danes ob 6. uri popoldne so se pričela med radikali in demokrati pogajanja o preosnovi vlade in

o novem programnem delu vlade. Radikalce so zastopali Ljuba Jovanović, Vukčević in Grgin, demokrati pa Ljuba Davidović in Voja Marinković. Razpravljali so tudi o agrarni reformi, nastavljanju uradnikov in o novih naredbah in zakonih. V slučaju, če pride do rekonstrukcije kabineta, bodo radikali zahtevali zase notranje ministrstvo. Na to mesto bi radi postavili Ljubo Jovanovića radi njegovih dobrih odnosov s Hrvati in Slovenci. Demokrati so nezadovoljni z ministrom za agrarno reformo.

Če bi imeli finančno upravo, kot se spodobi, bi bila ta že zdavnaj morala misliti na dvoje: Na vpovstavev rednega državnega gospodarstva in pa na konverzijo ugotovljenih prejšnjih državnih dolgov brez zastavljanja. To je sramoten in poniževalen škandal za vso upravo, da ne sme sama razpolagati z vsemi svojimi dohodki! Jugoslavija je pač še toliko premožna, da prenese posojila ne le 500, ampak tudi 1000 in 2000 milijonov frankov, ampak red mora biti in tuja kontrola mora ven! Naj finančni minister poskrbi, da bodo kar najhitreje vpovstavljeni povsod davčni uradi in davčne inšpekcije kot v Sloveniji, naj se briga za to, da bo v davčnih knjigah red, vlada naj se enkrat spomni, kaj pomeni izraz »možbese« in potem bomo dobili pošten in soliden bančni in mednarodni kredit. Ako pa boče delati z zastavnicco, bo pa kmalu vsa Jugoslavija politična in finančna kolonija, v kateri bodo delali red — drugi!

Grki na potu v Carigrad?

London, 5. avgusta. »Daily Mail« poroča, da imajo grške čete povelje, korakati čez Tracijo proti Carigradu.

Turško poročilo o zadnjih bojih z Grki.

Turško uradno poročilo dne 31. julija opisuje položaj na grško-turškem bojišču takole:

Sovražna armada, zanašajoč se na svojo številčno in tehnično premoč, je hotela obkoliti turško armado in prenesti svoje napade na njeno levo krilo.

Turška armada bitke ni hotela sprejeti, varujoč svobodo svojega gibanja ter je potegnila sovražnika na točko, kjer ga je želela imeti; pri Altountatchu, Seid-Ghazi in Eski-Cheirju mu je prizadela ogromne izgube.

Grška armada, ki se je oddaljila od svoje operacijske baze, se nahaja v težkem položaju.

Vest, da se namerava turška vlada preseliti iz Angore v Sivas, je brez vsake podlage.

Turčija hoče vojno nadaljevati.

Pariz, 5. avg. Iz Angore poročajo, da je velika narodna skupščina v svečani seji izrazila željo, da se vojska nadaljuje do končne zmage, ki edina more zagotoviti uresničenje narodnih ciljev. Skupščina je dala vladi polno oblast, da v to svrhu ukrene vse potrebno.

Vlada je nato v zbornici objavila, da bo nadaljevala mobilizacijo in organizirala zimsko vojno.

Narodna skupščina je dalje sklenila, da ne bo naprosila za posredovanje ententnih velesil, dokler vojna ne bo končno odločena.

Finančni položaj Italije.

Rim, 4. avg. (Izv.) Italijanski minister predsednik Bonomi je v svojem govoru v senatu očrtal finančno politiko Italije takole: Ne smemo biti optimisti, toda tudi obupavati nam ni treba. Dočim je proračun za l. 1920/21 predvideval 14.235.000.000 lir deficita, izkazuje sklepni račun le 10 milijard in 300 milijonov lir primanjkljaja. Ravno tako se je znižal predvideni deficit za l. 1921/22 od 10 milijard na 5 milijard, kar se je doseglo z zakonom o kruhu. Javne finance niso ozdravljene, a so bolnik, ki se mu stanje boljša. Vlada bo vse storila, da ozdravljenje pospeši. Preurede se krajevni davki, za kar je načrt že izdelan. Občinam se bodo dovoljevali krediti le pod

pogojem, da uredijo svoje bilance, znižajo število uradništva in sploh preurede svoj dragi ustroj. Kar tiče sedanje industrijske krize, nečemo biti optimisti, a dežela mora čutiti, da je v njej dovolj moči, da to krizo premaga, a vlada se živo zaveda dolžnosti, da pride pri tem narodu z vsemi sredstvi na pomoč. Predvsem treba znižati stroške in plače v razmerju s tržnimi cenami. Gospodarstvo je treba vrniti v redne meje, iz katerih ga je vrgla vojna. Zakon o vojnih dobičkih se je revidiral, vlada je v podporo industrije nakazala subvencije. Končno se vlada pripravlja na boj proti brezdelnosti z javnimi deli, ki naj prinesejo deželi novo blagostanje.

Razorožitev — oborožitev.

Washington, 4. avgusta. Angleška vlada je naznanila ameriški vladi, da je zadovoljna s tem, da se 11. november določi kot začetek konference za razorožitev.

London, 4. avgusta. Parlamentarni in finančni tajnik angleškega mornariškega ministrstva je izjavil v spodnji zbornici, da

se more angleško mornarico sedaj smatrati kot zastarelo. Sedaj se gradijo ladje novega tipa, ki je v pomorski bitki pri Skagerraku pokazal svojo premoč. Japonška gradi osem takih ladij, Amerika pa jih bo l. 1927. imela dvanajst. — Zbornica je nato sprejela kredit 11.855.600 funtov, ki je potreben za izgradbo vojne mornarice.

Izjava Jugoslovanskega kluba.

Poslanec Anton Sušnik je dal na seji zakonodajne skupščine dne 1. majnika v imenu Jugoslovanskega kluba sledečo izjavo o predlogu zakona o zaščiti javne sigurnosti in reda v državi:

Cl. 133. ustave jasno pravi: »Za izenačenje zakonodajstva in uprave v državi se uvaja krajše postopanje.« Predloženi zakonski predlog ne spada v kategorijo zakonov za izenačenje, temveč predstavlja popolnoma nov zakon, tako po svojem postanku kot po svoji vsebini.

Argumentacijo zakonodajnega odbora, da ta zakon ni ničesar drugega kot samo odlomek občega kazenskega zakonika in da se lahko smatra za njegovo novelo, ni sprejemljiva in to iz dveh razlogov:

1. Ker dosedaj še nimamo izenačenega splošnega zakonika, zato ta zakon tudi ne more biti njegova novela.

2. Predloženi predlog zakona vsebuje v sebi večina take odredbe, ki sploh ne spadajo v področje kazenskega zakonika, ker imajo popolnoma politično—administrativni značaj.

Jugoslovanski klub je vedno pobijal v svojih načelih in v praksi vsako nasilje. Ljudska stranka je stoječ na tem programatičnem stališču že preje odločno nastopila proti teroristični akciji in je sedaj obsodila teror poedinih oseb, ki je v zadnjem času našel odmeva v dvojnem atentatu in to še posebej, ker je ljudska stranka vedno branila in bo tudi v bodoče vedno čuvala našo novo državo, osnovano na temelju narodnega edinstva. Iz teh razlogov moramo odločno obsoditi tudi teror od zgoraj, ki se sedaj prav jasno izraža v nasilnem kršenju zakonov, v zlorabi časopisja vladnih strank in v favoriziranju t. z. Narodnih gard, ki bodo uničile mir in red v celi naši domovini in bodo ogrožale državljansko svobodo. Prva in temeljna naloga in dolžnost države je, da ona sama na podlagi zakonov in potom svojih organov obdrži mir in red v deželi.

Predloženi zakonski načrt je tako neprecizno stiliziran, da so mogoča razna tolmačenja in da se lahko uporablja ne samo proti teroristični in anarhistični akciji, temveč tudi proti onim ljudem, ki zastopajo idejo znanstvenega komunizma. Poleg značaja borbe proti anarhizmu in terorizmu v praksi ima ta načrt tudi karakter strankarskega absolutizma, ki je bil vedno eden najpogubnejših pojavov v parlamentarnih državah.

V 4. členu se odreja solidarna odgovornost cele občine za dejanja poedincev. S tem se daje policijskim oblastem možnost, da se maščujejo nad posameznimi občinami. Na ta način pa se tudi rušijo temelji premoženske varnosti.

V pogledu člena 6. moramo opozoriti ministrstvo prosvete, da ono v ljudskih šolah samo ovira vzgojo otrok v etiki in veri, kakor je to slučaj v Vojvodini.

S 33. členom ustave je delavcem zagarantirana pravica organiziranja in svrhu dosege boljših delavnih pogojev. Ta člen ustave je postal popolnoma iluzoren z odredbo, ki se nahaja v čl. 11. predloženega zakona, ker se z njim dejansko onemogoča vsaka tudi čisto gospodarska stavka in se jemlje delavcem pravica organiziranja. Na ta način je naše delavstvo popolnoma dano v roke kapitalizmu. Prva dolžnost vlade bi morala biti ta, da predloži parlamentu zakone, s katerimi bi delavski razred dobil pravice, zagarantirane mu v III. oddelku ustave, ne pa ta, da je predložila odredbo, ki se lahko uporabi proti vsaki koaliciji delavskih sil.

Dalje se v členu 14. zakonskega načrta jasno vidi vladna tendenca, ki gre za tem, da z drakonskimi kaznimi prepreči vsako delovanje opozicijskih strank, ki ji ni po volji.

Člen 15. lahko popolnoma izigra člen 14. ustave, v katerem se državljanom dajejo pravice udruževanja, zborovanja in dogovorov.

Členi 16.—19. stojijo v nasprotju z drugim oddelkom ustave o državljanških pravicah in dolžnostih. To je morala priznati tudi sama večina zakonodajnega odbora, ko je v svojem poročilu zagovarjala

ta zakon in izrečno opvrdarjala, da se oni elementi, ki jih zadene ta zakon, stavljajo izven zakona, da se jih ne more ustavno braniti, niti se jim more priznati zakonitost, niti dati pravica, da bi se mogli koristiti z zakonskimi in ustavnimi dobrotami.

Uničenje poslanskih mandatov pa znači nečuvstvo nasilje nad voljo naroda, nad volivnim redom, nad ustavo in nad vsakim demokratičnim čustvom.

Gospodje poslanci!

Dasiravno se ustava ne strinja niti s političnimi niti s socialnimi načeli Jug. kluba, vendar se je moglo pričakovati, da bo ona ustvarila vsaj neko sigurnost v našem državnem življenju. Sedanja vladna večina pa je takoj v prvih dneh po proglasitvi ustave pričela omejevali najvažnejše državljanske pravice. Na ta način se je v naši državi uveljavila popolna pravna nesigurnost, ki bo imela težke posledice za našo notranje državne razmere in bo gotovo zmanjšala ugled naše države na zunaj.

Radi tega izjavljam, da bo naš klub glasoval proti predloženemu zakonskemu načrtu.

Komunistični občinski mandati se razveljavijo.

Belgrad, 5. (Izv.). Notranji minister je naročil vsem upravnim oblastim, naj takoj razveljavijo komunistične občinske mandate. Nove volitve za te mandate se bodo vršile najbrže meseca septembra.

Devet komunističnih poslancev aretiranih.

Belgrad, 5. avgusta. (Izv.) Belgrajska mestna uprava je izročila mestnemu sodišču devet komunističnih poslancev, ki so bili predvčerajšnjim aretirani. Včeraj so bili zaslišani prvi. Policija je naročila ostalim komunističnim poslancem, ki se nahajajo v Belgradu, naj se podajo v svoje pristojne kraje, kjer bodo pod strogim policijskim nadzorstvom.

Amerika za ameriški način zborovanja na washingtonski konferenci.

Pariz, 4. avg. »Morning Post« brzojavljajo iz Washingtona, da je ameriška vlada na prijazen, a odločen način odbila angleški predlog, naj bi se za washingtonsko konferenco sklicala predkonferenca, kateri bi prisostvovali tudi ministrski predsedniki angleških dominijonov. Ameriška vlada pravi, da bi to utegnilo zbuditi mnenje, da se bo kaj sklepalo za hrbtom te ali one povabljenih držav. Ameriška vlada hoče brez-pogojno preprečiti, da bi se na washingtonski konferenci uveljavil tisti način obravnavanja, ki je bil domač na versailleski konferenci, ko je bil splošen vtis ta, da vse odločajo trije možje tajno in tiho med seboj in potem narekujejo svoje sklepe konferenci. V tem se strinjajo z ameriško vlado vsi veliki ameriški listi in jo krepko podpirajo. Glavno glasilo republikancev piše, da morajo biti metode na washingtonski konferenci ameriške, ne pa evropske. V enakem zmislu piše najodličnejši politični pisatelj Združenih držav, David Lawrence, ki opozarja ameriško javnost, naj bo na straži pred gotovimi evropskimi manevri.

Bonomi o fašizmu.

Rim, 2. avg. (Izv.) Odgovarjajoč raznim govornikom v senatu se je italijanski ministrski predsednik dotaknil tudi vpra-

šanja o fašizmu in rekel: Sedanemu ministru so najprej očitali, da simpatizira s fašisti in jih podpira; sedaj se je pa mnenje obrnilo in mu očitajo, da se nagiba na nasprotno stran. Izjavljam, da nisem ne za fašiste ne za socialisti, v kolikor kale javni red in ostanem z Italijo, ki potrebuje miru in pokoja, da se more gospodarsko zopet dvigniti. Priznam, da se je fašizem rodil kot reakcija na nasilja subverzivnega gibanja. Toda ponavljam, kar sem rekel v svojem volivnem govoru in potem v zbornici, da se fašizem ne more izrjavati v spopadih, ki vzbujajo sovraštvo in maščevalnost in morejo Italijo dovesti v razmere, kakršne so vladale za časa guelfov in gibelinov. To izvrševanje kazni in represalij izven državne avtoritete povzroča le enaka dejanja od nasprotne strani ter poraja »rdeče« in »ljudske« ardit, ki stopajo na dan pod pretvezo, da branijo svoje organizacije ter ustanavljajo oborožena krkela ki utegnejo postati nevarna javnemu redu. Akcija vlade mora stremeti za tem, da napravi konec oboroženim spopadom med strujami in povsodi in nasproti vsakomur upostavi veljavo zakona avtoriteto države. Dve nalogi ima v tej uri država, trdi in včasih žalostni: zagotoviti, da delovanje strank ne preokrača postavnih meja, preprečiti vsako nasilje bodisi individualno bodisi kolektivno; razorožiti mora duhove in roke, kajti Italija ne sme več prisostvovati žalostnim prizorom, da njena mesta in vasi oskrunja bratomorna kri. To trško in žalostno nalogo bo vlada izvršila, ako jo bosta podpirala javnost in parlament. Upam, da ji v tem prizadevanju senat ne bo odrekel podpore, saj gre za to, da znova zedinimo domovino, da bo vredna sinov, ki so za njeno veličino umirali na Alpah in na Krasu. — Bononiju je senat viharo pritrjeval.

ZANELLA V BELGRADU.

Belgrad, 5. (Izv.) Predsednik reške vlade Zanella je včeraj obiskal pomočnika ministra za zunanje zadeve Tiho Popovića. Obiskal bo tudi načelnike raznih strank, da se z njim razgovori o nadaljnji rešitvi reškega vprašanja.

TRGOVINSKA IN CARINSKA POGODBA S ČEHOSLOVAŠKO.

Praga, 5. avgusta. Senat je danes v skrajšanem postopanju obravnaval o trgovinski in carinski pogodbi z Jugoslavijo. Ratifikacijski sklepi so bili sprejeti v obeh čitanih proti glasovom češkoslovaških komunistov in nemških socialnih demokratov. Nemški meščanski senatorji se današnje seje niso udeležili. Seje v poslanski zbornici so se z nemške strani udeležili samo socialni demokrati.

MAZARI O IZPRAZNITVI BARANJE.

Budimpešta, 5. avgusta. Na današnji seji narodne skupščine je odgovoril zunanji minister Banffy na interpelacijo, da je moralo zadnje čase prebivalstvo Baranje pretrpeti več nezakonitih izsiljevanj, ki so bila v nasprotju z mirovno pogodbo. Minister je izjavil, da je storil potrebne korake v tem oziru pri poslaniškem svetu ter pri budimpeštanskem višjem komisariju, da bi se ta izsiljevanja končala. Prosil je tudi budimpeštanske zastopnike velesil, da naj nadzorujejo izpraznitev Baranje, kakor so nadzorovale nekdanji izpraznitev madžarskega ozemlja po Rumunih. Odhod jugoslovanskih čet in dohod madžarskih se prične v kratkem. Kar se tiče mnenja interpelanta, da Madžarska ne more privoliti v izpraznitev v vprašanju Zapadne Ogrske, preden Madžarska ne dobi nazaj ozemlja, razil tudi že v svojem pismu poslaniškemu vil minister, da se strinja z njegovim mi-

šljenjem. To svoje mnenje je minister izrazil tudi že v svojem pismu poslaniškemu svetu. Z madžarskega stališča bo vedno odločno vztrajal na tej zahtevi. Ne bilo bi na mestu, če bi se hotel izraziti o načrtu evakuacije, ker predvideva ta akcija vojaške operacije. Vendar pa je gotov, da bo dobil višji komisar v Budimpešti tozadevna navodila. Zbornica je sprejela izvajanja zunanjeja ministra na znanje.

POGAJANJA RADI ZAPADNE OGRSKE.

Dunaj, 5. avg. Kakor doznava neki dunajski večerni list iz Budimpešte, so se včeraj začela na Dunaju ponovna pogajanja med avstrijsko in madžarsko vlado glede zapadno madžarskega vprašanja. Pogajanja se bavijo z razmejitvijo in načinom izročitve zapadne Madžarske. Kakor doznava »Politische Korrespondenz«, so se dne 3. avgusta vršili razgovori z zastopniki madžarske vlade v zveznem ministristvu za zunanje posle, ki so ob tej priliki razvijali naziranje svoje vlade glede Zapadne Madžarske. Pogajanja, o katerih vedo povedati budimpeštanske vesti, se ne vrše.

BOLGARSKA NE MORE RAZPUSTITI VOJSKE.

Sofija, 5. avgusta. Bolgarska brzojavna agencija poroča, da Bolgarska ne more enostavno razpustiti svoje vojske do 1. novembra, kakor to zahteva medzavezniška komisija, ker bi Bolgarska ostala brez vojske. Vsi napor bolgarske vlade, da bi dobila prostovoljce za 12 letno vojaško službovanje, so ostali brez uspeha.

Rimsko vprašanje.

Rim, 3. avgusta.

Obnovitev francoskega diplomatskega zastopstva v Vatikanu je vzbudila v italijanski javnosti globok odmev. Petdeset let je ta javnost sploh negirala rimsko vprašanje, zanj je bila garancijska postava zadnja, neizpremenljiva beseda v tej stvari. Sedaj pa naenkrat taka izprememba. Ne le da italijansko časopisje splošno priznava, da rimsko vprašanje vendar le obstoja, ampak celo izraža željo, da bi se to vprašanje v resnici rešilo v sporazumu z Vatikanom. In kar je posebno zanimivo: To stališče z vso vneto zagovarja celokupno italijansko liberalno časopisje.

Razpravo je otvoril dne 27. maja t. l. frimasonski »Messaggero«, ki je o priliki nastopne audience francoskega poslanika pisal, da vse dežele ustanavljajo svoja zastopstva v Vatikanu, samo Italija stoji ob strani. In vendar ima ravno ona v inozemstvu in posebno v orientu čuvati velike koristi. Italija se boji znova načeti problem, ki se je zdel kot zaključčen; toda dežela je morda v tej vojni in tej zmagi dovolj dozorela za tako podjetje. — Nato se je oglašila »Idea Nazionale« (31. maja), ki je istotako opozarjala na velike italijanske interese v orientu in menila, da je prazni prostor Italije pri Vatikanu, odkar sedi tamkaj francoski zastopnik, dvakrat viden. Isti list je 1. junija pisal, da ni dvomiti, da je mišljenje v Vatikanu za odkritostčen sporazum z Italijo ugodno. »Tempo« je nujno opominjal, naj Italija ne ostane trmoglava v tem tako kočljivem vprašanju. »Epoca« je vpraševala: »Ali nimamo tudi mi čuvati svojih interesov v Vatikanu? Zakaj tedaj ne storimo koraka, ki ni odlašala z njim celo Francija?« V enakem smislu so pisali tudi vsi ostali italijanski svobodomiselniki listi.

Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« je izprva na vse to molčalo. Ko se je pa zdelo, da se njegov molk napačno tolmači, je 3. junija opozorilo, da se sporazum med Italijo in Vatikanom ne da do-

seči tako enostavno kakor s Francijo — s samim imenovanjem diplomatskega zastopnika; tu so vmes druga vprašanja, ki jih je treba preje rešiti.

Nato se je »Tempo« naravnost lotil garancijske postave in pisal, da je banaln-govoriti o juristični nedosegljivosti tega zakona. Ta zakon si je le laskal, da je pokopal rimsko vprašanje; to vprašanje je oživilo in je tvorilo v vojni Ahilovo peto italijanskega naroda. — Isti dan je pisal »Giornale de Popolo«, da je bila garancijska postava rojena mrtva in da je mrtva. »Messaggero« je pa brez pridržka priznal, da je predpogoj italijansko-vatikanskega sporazuma: revizija garancijske postave; namesto nje se mora skleniti pogodba, katere drugi kontrahent bo papež.

Tako se je italijanska javnost po 50 letih vendarle zavedla edino pravičnega stališča, ki ga je Vatikan ves čas zastopal: Da je garancijska postava enostranski čin, ki ga drugi prizadeti del ni priznal, da o kakem »jamstvu« tu sploh ne more biti govora, ker more to postaviti vsaka slučajna zbornična večina vsak dan odpraviti in papežu vsiliti svojo voljo.

Spoznanje italijanskega tiska gre pa še dalje. Tako je pisal »Tempo« 4. junija: »In če bi bil tudi le en sam kvadratni centimeter, ki ga potrebuje vrhovna katoliška avtoriteta za izvrševanje svoje oblasti, je treba, da ji tega kvadratnega centimetra ne izroči kaka tuja država; italijanski politiki se mora odpreti prepričanje, da pravice države ne bodo prikrajšane, ako prepusti papeštvu tisti pas ozemlja, ki mu je neobhodno potreben, da more pred očmi vernikov celega sveta biti varno pred vsakim posegom v njegovo oblast in pred vsako podreditvijo kakih posebnih narodnosti. — V istem zmislu sta pisala »Messaggero« in »Idea Nazionale«. V listu »Vita Italiana« dne 15. junija je o vprašanju razpravljaj Crispolti in naglasil, da gre za papežovo suvereniteto de jure, »ki bi se morala z dvostransko pogodbo priznati in izvajati iz resnične in suverene posesti ozemlja, katero bi se moralo v mejah italijanske države smatrati kot izvennarodno.«

Katoličane vsega sveta mora ta izprememba v italijanskem javnem mnenju glede rimskega vprašanja le veseliti. Semveda je pa treba počakati, ako bodo tem besedam sledila tudi primerna dejanja.

Nekaj o pravici.

Gorica, 2. avg.

Pravica, kje si? — Pri nas jo boš zaman klical. Ne bo se ti oglasila. Vzemimo en primer: Prišel je gospod minister Raineri, sprejemal deputacije, kimal in obljubljal. Slovenci so se pritožili, da obnovitveni uradi ne sprejemajo prošelj v slovenščini. In gospod minister se je naredil tako poštenega, da je dejal, da morajo sprejemati in reševati prošnje v vseh treh jezikih: v slovenščini, nemščini in italijanščini.

Toda minister je obrnil hrbet, njegovim uradniki pa so se spomnili, da je dejal minister pred kratkim: »Po stari poti bomo šli dalje...« in šli so tudi uradniki. Danes zavračajo slovensko pisane prošnje z isto vnamo kot poprej. Pač, sprejemajo tudi slovensko spisane, toda s pripombo, da bodo obležale nerešene. To je res milostno. Zgodilo se je, da so zavrnilo celo slovensko izgotovljen zemljeknjižni izpisek izpred vojne. Kaj naj storé kmetje? Plačati morajo 100 lir za prevoz ali pa pustiti popravo hiše in podporo v nemar. Gospod minister, ki zna na obraz sicer tako lepo govoriti, se smeje v pest. Tak je značaj Italijana.

LISTEK.

E. Ž.:

Iz otrovanega ozračja.

(Dunajska premišljevanja.)

Prekrasnega dne, bilo je v mesecu juniju, sem stopal preko Aspern-mosta v Leopoldovo mesto.

Ker so nove knjige predrage, sem posegel po starih in starejših pesnikih, pred katerimi me je premagoval nenaraven stud. Svoje dozdevne grenkosti sem v židovskem mestu vsakokrat prav dobro razpečal. Tlak tega mesta tvori prav dobro dopolnilo za politično mišljenje kristjana.

Opazujoč se ustavim pred neko knjigarno. Strinjam se z boljševidi, ki pravijo: »Literati so za nič!« Tu n. pr. leži Schön-herr, za pajčolanom se skrivajoči, vzvišen in nesocialen fant z dežele. Pri čitanju Bahrovih spisov se človeka nehoti loteva občutek, kakor da bi mu vedno in vedno poizkuševal obleke — lepe značaje; plač pravo prirojanje mišljenja. — Tam slonijo časopisi in revije. Pa ko bi se uredniki židovskih listov vsaj nekoliko potrudili z nemščino.

Na nesmiselni način zavijejo pomen te ali one besede; tako pišejo »Größen-

wahnsinn«, na mesto »Größenwahn«, »Totenlegion« na mesto »Todeslegion«, stavek pričenjajo pogostoma s tistim »Und«, časovne oblike pa menjajo kakor jim drago. Dva krivonosca se postavita pred izložbeno okno — stal se mneopazen v okvirju ozkih vrat — in eden pokaze drugemu smehljajoč na neko brošuro, ki razpravlja o razcesarju ter namigne: »Tega ne spustijo več noter! Toda odstavljene, ustoličenje in odstavljanje, to bi bila izborna kupčija.«

V tem hipu me opazi in vbode vame tiste svoje poglede, ki so ostrji kakor igle, žreblji, škorpioni ali plamenski jeziki. Vsak pravi žid se je ponižal globlje kot zadnji bajtar, vrgel je potem, ko je narodu izmamili najlepše ideale, celo svojo dušo iz telesa in to ga podžiga v strastnem sovraštvu zoper sebi neenako okolico.

Zadnje dni so krožile vesti o pripravih za novo vojno. Tolpa krivonoscev se je zbirala ob cestnem vogalu ter se branila pred uplihi teh poročil. Mlad trgovski pomočnik — očitno ga je skrbela listnica — jim je zaklical: »Napravili bomo, kakor v S...! Hi! Železničarje podkupovati, z živili natovorjena vozila roparjem prepustiti, s tujezemstvom kupčevati...!« Moral je utihniti. S svojim mogočnim smislom za realnost so židje dozdevno neprekosljivi. Kaj naj ukrene proti temu — kristjan?

Najfinejša umska izobrazba in obučevanja vredna telesna moč se morate v enem telesu mirno sporazumeti. Razcapan židov si misli: »Ko bom bogat, me ne bodo več zaničevali!« — ta moment mu zadostuje, da pri lastno naloženi askezi že izključuje vsako samozatajevanje. Žid ima pač to posebnost, da je spojen rastlinsko-organično z zemljo v veliko večji meri nego kristjan. Tako uživa istoverni žena njegovo spoštovanje, druga nikakor ne. Težki muk in preobratov je bilo treba, predno si je prisvojil sorazmernost tega koraka, ki mu dopušča šetanje ob neprijaznih in zavisti polnih stenah sveta: sedaj šele je zadovoljen!

Vstopil sem v bufet. Denarja sem imel dovolj, toda zdi se mi, da vsakokrat, kadar izdam za kaj sličnega večjo svoto denarja — v času, ko drugi venejo in hirajo — predstavljam zločinca. Dva krščanska trgovca, ki sta se postavila zraven mene, sta se obnašala, kakor da bi bila sama na kakšnem otoku. »Vse to imajo židje v rokah! In cene tudi...« Pešiča kristjanov tam v skladiščih pa jih posnema, postali so jim resni pomagači! — I no, kdo naj bi še kot označen kristjan hodil po svetu, ako ga smatrajo kot lopova.

Podal sem se v takozvani »Wurstel-prater«. Ti-le izrazi preprostega Dunjačana! Toda v to dunajsko jovijalnost se je surovost nekako vtihotapila. Dalj časa sem

prisluškoval klicarjem, ki so »zbijali« svoje šale; čim neumnije so bile, tem pristrčnejše so se jim smejali. Pravzaprav so to le zbadljivke, v teh pa leži vsa očarujoča komika — kajti ljudstvo, ki je mnenja, da je vsled dobrih zvez o vseh dogodkih malega in velikega sveta dobro informirano, itak ne izve ničesar.

Ob povratku sem srečal tolpo močnih in lahkomiselno oblečenih boljševikov. Komuniste — postopaje spoznaš na doko-lenicah in znanih volnenih rutah okoli vratu. Slišal sem besede: »Žrtvoval sem se za svoje sorodnike prav noter do lastnega mesa!« Naj mati ne misli, da bom stopil pred njo, ves dober in izpreobrnjen... Njegovi pogledi so bili uprav lakomni. Tako netijo in krijejo srboritost, ljubosumnost in sovraštvo v lastni deželi; krivdo, sramotni pečat merkantilnega izdajstva nad domovino pa bi najraje pritisnili »klerikalcem« na čelo.

Raz stolp cerkve sv. Ivana Nepomuka se oglašajo večerni zvon. Večerno zvonenje! — človek se nekam zamisli. Humaniteta brez religije je nepopolna; je, kakor da bi nekdo popravljal pornografično sliko z okvirnimi arabeskami. In mučeniki, ki krasijo kot kipi zunanost cerkve — bogve, ali so nas etično dvignili? Najraje bi zdrljal v stolp in zagrabil cerkovnika z besedali: »Kako se zamoreš tako globoko ponižati, drugim toliko dobrega storiti, ne da

Se eno izpred sodnije. Dejali boste, da pri nas ni konca mlajevih afer. Res jih ni. V Gor. Novakih sta na samoti postavili dve dekleti pred hišo na praznik sv. R. T. mal mlaj s slovensko zastavico. Čez pot sta prišla ital. finančna stražnika, posekala nevarnost, za zastavico pa se je razvil med stražnikoma in dekletoma boj. V boju so bili v rabi bajoneti in kamenje.

Dekleti sta prišli pred sodišče. Obdolženi sta bili in sicer ena nasilnega postopanja, obe pa ščuvanja za nezakonito in nedopustno dejanje ter da sta ovirali uradni osebi v njih uradnem delu. Kakšno je bilo ščuvanje? Obesiti slovensko zastavico se pravi po najnovejši razlagi člena 305 starega avstr. zakona ščuvati v nezakonito in nedopustno dejanje, kakor se že imenuje ta člen. Nikoli ni v stari Avstriji slovenska zastava spadala pod ta člen zakona, toda modri italijanski juristi jo kmalu pogruntajo, samo da morejo kaznovati ubogo slovensko paro. Ena je dobila tri mesece, druga tri tedne.

Ni dosti, da nimamo slovenske porote, še zakone nam samovoljno potvarjajo — moške pravice.

Politične novice.

+ Od uspeha do uspeha kliče »Kmetijski list« v spominu na kupčijo, ki jo je sklenil klub samostojnih seljakov kakor so poslanci SKS krstili svoj parlamentarni klub. Na očitke sarajevskega »Naroda« pa sicer molči kakor grob, kakor je molčal tedaj, ko je na stroške davkoplačevalcev kupila vlada muslimanske poslance z več sto milijoni dinarjev. Sarajevski »Narod« poroča, da so bili slovenski samostojneži skromnejši kakor muslimani, ker so se med drugim zadovoljili s 50 milijoni din. (200 milijonov kron) v naturi. Ne bi-li dal »Kmetijski list« o tej kupčiji z vlado natančnejših pojasnil? Vsekako bi bila ta pojasnila mnogo interesantnejša kakor pa druge njegove čenče, tako za zapeljane samostojne kmete, ki so si ohranili stud do korupcije, pa tudi za širšo javnost. Torej, g. minister Pucelj in sicer tako gostobesedni poslanci Mermolja, Urek in Drolek! Razložite nam vendar, kako je z zadevo, ki Vam jo očita »Narod«. Morda bo potem marsikdo razumel vaš pravi patriotizem, ki ga sedaj prodajate v svojem listu in parlamentu.

+ »Narodna odbrana«. Večina belgrajskih — vladnih — listov pozdravlja sklep, da se ustanovijo po celi državi takomenovane narodne odbrane ali narodne garde. Socialistične Radniške Novine pa jih odločno odklanjajo. Očlanar sodi o njih takole: Snovanje in obstoj take nedržavne oborožene organizacije, zlasti kadar zasleduje ista neposredne politične cilje, predstavlja največjo nevarnost za normalno politično življenje v državi... Zato smo proti pokretu za ustanavljanje »narodne odbrane« in zahtevamo od vlade, ker bi bil to ne idejni in politični, marveč privilegiran oboroženi pokret, da ga prepove. V nasprotnem slučaju bo vlada s svojim toleriranjem in podpiranjem tega pokreta nudila vsake-mu opravičenost, da se oboroži in ustvarja oborožene organizacije, kar bi imelo za posledico, da bi se celokupna jugoslovanska družba pretvorila v taborišče oboroženih band, ki bi vodile med seboj nepretrgoma guerilno vojsko. Mi smo že dvignili svari-lni glas, rečemo pa, da se takih gardistov v Sloveniji prav nič ne bojimo, ako jih politična strast organizira.

+ Nov demokratsko-radikalni sporazum. Belgrajska »Pravda« od 5. t. m. javlja, da so v demokratskem klubu razpravljali na seji v četrtek dopoldne o pogojih za nov sporazum z radikali. Izrazili so željo, da se ugotovi razmerje med uradniki 1 : 1; da

se takoj sklene uradniški zakon; da se takoj izdela delavska in kmečka zakonodaja; da se razmere v armadi uredi (da se ne bi ponovil slučaj, da leži na mizi 250 prošenj za vpokojitev ali pa za odpust); da se sklene zakon o »agraru« in izvrši kolonizacija; da v Južni Srbiji ne odreja več okrajni načelniki tajno, da morajo kmetje plačevati begom desetino; da se odpravi strankarstvo med uradništvom itd. Delegati kluba so nato izdelovali pogoje za nove pregovore in po vsi verjetnosti bodo v petek začeli pregovore s Pašićem. — O silni logiki demokratov pričata najbolj dva stavka: zahtevajo, da se določi razmerje med demokratskimi in radikalnimi uradniki po odnosu 1 : 1, v isti sapi pa zahtevajo, da se odpravi strankarstvo med uradništvom! Prva zahteva bo prava, druga pa je pro foro externo, zaradi lepšega. Navadno je odločevala pri uradnikih poleg protekcije kolikor toliko tudi sposobnost za imenovanje na višja mesta, pri nas pa je dovolj 1 : 1. Če bi imeli avtonomno Slovenijo, kaj pravi, kakšen ključ bi moral veljati za razmerje med demokratskimi in protidemokratskimi uradniki? Ali ne 1 : 0.0001, kakor za hude strupe?

+ Radikalci se ne bodo spojili z demokratami v eno samo stranko. Radikalna stranka kot taka ni stavila nobenega tozadevnega predloga, ampak samo posamezniki so izrazili popolnoma neobvezno svoja privatna mnenja. Vest, da je v vladi dosežen sporazum za postavljanje skupnih kandidatnih list pri bodočih nadomestnih volitvah, ni točna; govorilo se je le o eventualni potrebi ustvarjanja eontnega bloka Narodne obrane za prihodnje volitve.

+ Aretirani komunistični poslanci. Vsem komunističnim poslancem je odvzeta imuniteta, aretirani pa dosedaj niso bili vsi. Štirje so dobili potno dovoljenje, ostali pa bodo pod nadzorstvom. Policijske oblasti v Crni gori so dobile nalog, da aretirajo in spravijo v Belgrad komunističnega poslanca Pavla Žižića. Prve tri aretirane komunistične poslance zagovarja republikanec Bora Popović.

+ Lekeija policaj-ministru Pribičeviću. Radikalno-državotvorni list »Srbija« se bavi s slučajem dr. Bertića in pravi med drugim: »Po nalogu ministra policije Svet. Pribičevića je bil dr. Bertić odpeljan v Belgrad, a od tam v Mitrovico, kjer je bil takoj spuščen... Kolikor že moramo obsoditi dr. Bertića, moramo obsoditi tudi način, kako se je z njim postopalo. Kaj ima pri tem posla minister za notranje zadeve? Zakon je jasen in po njem bi se moralo postopati. Še malo pa si bo kak minister dovolil izdati naredbo sodišču, da se mora ta ali oni obsoditi. Mi obsojamo dr. Bertića, obsojamo pa pred vsem vse one organe do ministra notranjih del, ki so v tem slučaju kompromitirali avtoriteto države. Če bo šlo tako naprej, bomo doživeli, da bo lepega dne Pribičević dal zapreti še samega Pašića radi kakga njegovega govora.

+ Poslanec Tuntar proti birokraciji v anektiranih pokrajinah. Trst, 3. avg. (Izv.) V seji italijanskega parlamenta dne 1. t. m. je komunistični poslanec Tuntar predlagal dnevni red, glasom katerega zbornica obžaluje sistem nove birokracije v Juljski in tridentinski Benečiji. Utemeljujoč svoj predlog je rekel, da je italijanska birokracija postopala z novimi pokrajinami kakor z osvojenimi zemljami in ni spoštovala niti tistega, kar je bilo dobrega v prejšnjem režimu. Priznava, da so vojaške oblasti v začetku vpoštevale krajevne tradicije, a ko je prišla civilna uprava, so se stvari skrajno poslabšale. Uradništvo se je silno pomnožilo, a ne pozna pogojev in potreb novih pokrajin in povzroča skrajne zamude. Javne oblasti podpirajo gospodstvo fašistov. (Viharni ugovori na skrajni desnici.) Govornik zahteva, naj se sedanji gu-

verner v Trstu odpokliče. Sedanja oblast je pustila preje cvetoče ljudsko šolstvo propasti. Novi režim je izpodkopal obstanek Trsta. Njegovo zaledje se je vsled razdelitve Avstrije skrajno zmanjšalo. Kar tiče reškega vprašanja, je to le tekma med kapitalisti. Priporoča, naj se ladjedelniška industrija ne uniči in konča z željo, naj se skoro povrne tradicije rimskega imperija z zmago komunizma.

+ Zakasnitev v angleško-irskih pogajanjih. De Valera še vedno ni dal Lloyd Georgeu težko pričakovanega odgovora. Ircem se z odgovorom očitno nič ne mudi in, kakor je izjavil Fitz Gerald, se irska skupščina ne bo še sešla. — De Valera je na kongresu irskih delavcev izjavil, da irska stvar danes ne bi bila na točki, na kateri je, ako je ne bi bili podpirali irski delavci. Predsednik kongresa Farren je odgovoril, da ako predstavitelji Irske odločijo, da se mirovna pogajanja odbijejo, bodo imeli v vsakem slučaju delavstvo za seboj.

Kraljevi namestnik uradništvu.

V ponedeljek je sprejel kraljevi namestnik Ivan Hribar uradništvo. Dr. Baltić mu je predstavil uradništvo ter v nagovoru dejal: Bodite uverjeni, visokospoštovani g. minister, da je upravno uradništvo z največjo radostjo in zanosom sprejelo vest, da ste Vi, g. minister, poklicani za vrhovnega šefa pokrajinske uprave v Sloveniji... hočemo kakor dosedaj (zlasti pod dr. Žerjavom!) brezpogojno in nepristransko upoštevati zakon in pravice.

Kraljevi namestnik je zagotovil uradništvo svojega prijateljstva in podpore in polagal uradništvu sledeča navodila na srce: Moje načelo je predvsem, da morajo biti upravni uradniki popolnoma nepristranski. V naši državi visoko poljejo politični valovi. Delovanje vseh strank pa mora sloneti na temelju države, to je na ustavi. Kdor ta temelj državi negira, negira državo. Nad zahtevo po reviziji se načelno ni izpodtikati.

Kot drugo načelo smatram, da mora biti upravni uradnik uljuden nasproti stranki. Daljša stopnja uljudnosti je postržljivost. Treba je strankam prijazno postreči in jih v danem slučaju prijazno poučiti. Mnogim bo mogoče ustrezati. Prihajali pa bodo tudi z željami, katerih ne bo mogoče ustreči. Takrat jih bo treba s pametnimi razlogi sklicuje se na zakon poučiti, zakaj ni mogoče ustreči in da so šli s svojimi željami predalet. Če hočete, gospodje, potrpežljivi biti, je treba tudi točnosti. Vse te svoje misli je g. kraljevi namestnik utemeljil; pohvalil je slovensko uradništvo kot vestno in marljivo, povdarjal, da mora sleherni biti ponosen na to, da je Slovenec, in zaklinal predstavnikoma svobode in suverenosti našega naroda: »Živelo Nj. Veličanstvo kralj Peter I.« »Živelo Nj. Visočanstvo naš prestolonaslednik Aleksander!«

Nasilje samostojnežev v Trzišču na Dolenjskem.

V Trzišču na Dolenjskem posluje hranilnica in posojilnica že 20 let popolnoma nepristransko in v neizmerno korist ljudstva. Malo je gospodarjev, ki bi jim v času svojega obstanka ne pomagala. Od bor je delal po svoji vesti, kjer se mu je zdelo varno, je posodil brez razlike na politično pripadnost. Zato je ljudstvo dobilo zaupanje v hranilnico, kar značijo vloge, ki znašajo nad 1/2 2 milijon kron.

Hranilnica je kupila nasproti župnišča na dražbi hišo št. 27. Leta 1908. je to hišo popolnoma prenovila in določila spodnje prostore za hranilnični urad, prvo nadstropje pa je preuredila v čedno dvorano in jo začasno dala v porabo kat. slov. izobr. društva. Ker je istočasno prevzel vodstvo hranilnice g. župnik Vidmar, se hranilnica s svojim uradom ni preselila v svojo hišo, temveč je ostala kot gost v župnijski pisarni, ker je bilo s tem delo g. župniku, kot tajniku, zelo olajšano.

Še pred vojno bi se morala trziška šola razširiti. Razširila bi se l. 1915. Ker pa je nastopila strašna svetovna vojna, je hranilnica prošnji okr. šol. nadzornika ugodila in pripustila prvo nadstropje za šolo, ker na zidavo šole v teh razmerah ni bilo misliti. L. 1917 je prišel v Trzišče mizar Kladnik in župnik mu je dal časno spodnje prostore kot delavnico v najem z določbo, da se po 6 mesečnem odpovednem roku izseli, ako bo to zahtevalo načelstvo hranilnice.

L. 1920, pa je g. župnik na občnem zboru hranilnice hotel odložiti tajništvo posojilnice in je izjavil, da vodi hranilnične posle še samo tako dolgo, da se dobi druga zmožna oseba. Istočasno je tudi odpovedal hranilnici prostore v župni pisarni ker kakor hitro prevzame tajniške posle druga oseba, je samo ob sebi umljivo, da ne moreta v župni pisarni istočasno uradovati dva urada. Z ozirom na to je občni zbor odpovedal delavnico mizarju Kladniku, da se v njo naseli hranilnični urad.

Še predno je mizar Kladnik odšel, je hranilnica dobila od županstva v Trzišču

obvestilo, da se prostori delavnice zasežejo za poštni urad. Hranilnica se je proti temu nasilju pritožila na okrajno glavarstvo v Krško, ki je zadevo odposlalo na poverjeništvu za socialno skrbstvo, od koder še do danes ni rešitve. — Kljub vsem ugovorom od strani hranilnice, pa se je s silo uselil v hranilnične prostore poštni urad ob asistenci samostojnih kmetov Prijateljstva Jožka in neizogibnega Flajsa. Ker prostori kot taki niso bili primerni za poštni urad in stanovanje, so samovoljno odtrgali ključavnico in jo nadomestili z novo, napravili 2 prizida in obenem obvestili hranilnico, da prezidavajo prostore na stroške hranilnice. Hranilnica je nasproti nasilju — takorekoč ropu samostojnežev brezpravna. Škandali, kakršni so nemogoči celo v Albaniji, se uprizarjajo v Trzišču.

Čemu se neki snujejo razne akcije v prilog rešitve stanovanjske krize? Po receptu trziških samostojnežev naj da ljubljanski magistrat dvigniti vse hiše za eno nadstropje, plačali bodo hišni posestniki in stanovanjska kriza bo rešena!

Radovedni smo, kakšna bo rešitev pri deželni vladi in če bo novi g. kraljevi namestnik res — kot je rekel, da hoče deliti samo pravico — isto dal tudi hranilnici v Trzišču nasproti samostojnim nasilnežem.

Dnevne novice.

— Nova maša. V nedeljo, dne 7. avg. obhaja v frančiškanski cerkvi v Kamniku svojo novo mašo vlč. g. P. Konstantin Očep, minorit, kamniški domačin. Isti dan obhaja njegovi stariši srebrno poroko. Častitamo.

— Umrl je 4. t. m. v Samoboru znan mladinski pisatelj in pesnik Josip Milaković, rodom iz Bosne. Pokojnik je nedavno praznoval 60 letnico. Služboval je dolgo časa na učiteljsku v Sarajevu. Izdal je mnogo pesmi in veliko antologijo hrvatske lirike pod naslovom »Naša pjesma«. Bil je slavist ter je poznal vse slovanske jezike.

— Izlet kršč. soc. delavstva ljubljanskega v Trzič v nedeljo, dne 7. avgusta se radi nepričakovanih zaprek ne vrši. To v vednost prijavljencem, da si ne napravijo nepotrebnih izdatkov. Tajništvo Jugoslovanske Strokovne Zveze v Ljubljani.

— Kat. izobraževalno društvo na Brezovici pri Ljubljani priredi z gostovanjem g. Frana Gregorina, člana narodnega gledališča v Ljubljani, v nedeljo, 7. t. m. v Društvenem domu predstavo »Mrak«, drama v treh dejanjih. Okoličane vljudno vabimo k obilni udeležbi.

— Naklo. V petek dopoldne je v Naklem zgorela Zgubova pristava. Domača požarna bramba je bila v trenutku zraven, toda poslopja ni bilo mogoče rešiti, le toliko se je z velikim trudom doseglo, da se ogenj ni razširil še na druga poslopja, ki so se že v nemala. Na pomoč so prihiteli tudi gasilci iz Kranja, Kokrice, Dupljan in Trziča. Zažgali so menda otroci.

— Iz Kamnika nam pišejo: Naša podružnica Jugoslovanske Matice priredi v nedeljo, dne 7. t. m. v Kamniku Matično nedeljo, ki sestoji iz 2 delov: zjutraj ob pol 11. se vrši v občinski posvetovalnici občni zbor podružnice, popoldne ob pol 4. pa v Mestnem parku velika javna tombola združena z veselico. Tombola ima veliko število krasnih dobitkov, izmed katerih omenjamo, da je glavna tombola ena klaftra bistriških trdih drv. Pri veselici sodelujejo pevci raznih pevskih društev, v Kamniku bivajoči Rusi in mestno godbeno društvo. Poskrbljeno je za dobro večerjo in po zmernih cenah, kot vstopnica na veselico pa velja tombolska karta. Vabimo vse zavedne Slovence, da se v čim večjem številu udeležijo prireditve na Matično nedeljo in tako pripomorejo Jugoslovanski Matici do boljšega in lepšega izvrševanja njenih nalog. Posebno še opozarjamo izlet-deljo in tako pripomorejo Jugoslovanski da se pred opvratkom v nedeljo zvečer udeležijo Kamniške prireditve!

— Iz Dobropolj. Ker ne pomaga vseh dobropoljskih tičev — sokoličev klicanje, vikanje in lajuvanje nič, so se razjezili, povabili ljubljanske, velikolaške, sodraške in ribniške brate, da se z združenimi močmi zalet v črno gnezdo in pozoblje vse, kar ne bo hotelo stopiti v njihovo branžo. Ljubljanski Sokol II. je prišel s prvim vlakom z godbo, da bi privabila vsaj dobropoljske otroke, če so že starejši tako zakrknjeni, pa je — prepadila, kamor je prišla, še te ljudi, ki so imeli kaj opraviti na poti. G. Rozman iz Predtrga se je hvallal cel teden prej: V nedeljo bo v Dobropoljah nekaj, kar Dobropolci še niso videli in takrat bodo tudi tisti izpregledali, ki sedaj še ne vidijo kje je pravo mesto za nje. Popoldne jo primahajo Velikolaščani in Ribničanje. Razvije se svetčan sprevid: godba, ribniški, velikolaški Sokol in potem — nič. Ob cestah — nikogar, pričakoval jih ni nihče, pogledal jih ni nihče. Na Stihovem travniku je bila telovadba, kateri so prisostvovali prireditelji sami. V Dobropoljah so prodali reci, beri

bi sam imel od svojega počenja najmanjši užitek! —

Tam v kavarni so sedeli »vitezi krivih nosov in neomejenega lopovstva«. Vsak od teh poseduje zgolj čutno telo in kriči (vsaj meni se tako dozdeva) tja v peštro družbo: »Za vsak zločin, ki ga v bodoče storim, boste plačevali... plačevali...!« Krivonosec svojega značaja pač ne more izpreminjati. Semovi potomci imajo levidno orožje v svoji posesti: sami so se dohiteli; sedaj pritiskajo razbeljene igle v tilnike svojih sovragov.

Ko zavijem v stransko ulico, trčim ob družbo židovskih paglavcev. Eden, ob katerega sem se prav malo zadel, je peklensko zavpil. Kmalu je ves »gheft« zdirjal za mano.

Na vsiljivem plakatu čitam: »Danes teozofično predavanje!« ter se vabilu odzovem, zlasti, ker mi je znano, da ne pobirajo vstopnine. Prav kmalu se mi razodene, da je število tistih, ki se za nesrečno ljubezen in njej enaka razočaranja maščujejo z vstopom v okultistično-teozofično društva, razmeroma veliko.

Brez boletin, brez pomislekov se kakor v sanjah zazibljejo v dušo tujega človeka in še bolj tuje dežele...

Koprneča želja po nemoteni zabavi me je iz predavalne dyorane tirala po ce-

stah naravnost k »Ronacherju«. Kako primerne so bile te prireditve, dokler je bilo vodstvo podjetja v rokah kristjanov! Dandanes se zabava publika ob nesramnih in opičje-očetovskih šaloh židovskih umetnikov a la Eisenbach itd.

V gledališču na Weghuberjevem trgu (Deutsches Volkstheater) odnosno »Jüdisches Nationaltheater« so nedavno uprizorili Romain Rollandov igrokaz: »Prišel bo čas...« — kombinacijo blaznosti in plašljivosti. Z odra sem slišal besede: Ako nesreča nekoga trešči ob tla, naj se ves svet smeje. Ako pa se tisti smeje, kateremu »prede« že najslabše, je ali norec ali pa pijanec. — Hvala vseobsegajočega človeštva napram tiranskemu mamonu in modna perveznost, ki jo židovstvo neguje s posebno skrbjo, niste nič drugega nega mudilni torišči za nerazkrinkano blaznost. — Danes igrajo: Romanovo smrt. Dramo je pisal Georg Büchner. Ta literarni mladenič hoče preteklost prikazovati v luči zgodovinske realnosti?! Orjak — liliputaneč! Saj historično, vestno in realno spisane drame sploh še nimamo.

Zalosten, nekako zamišljen sem stopal po Aspern-mostu in gledal v goste valove reke Wien, ki se je leno pomikala proti deželi bojažljnih Madžarov.

in piši deset vstopnic. Mikec in Bliški sta bila vesela, ker kot reditelja nista imela kaj u red devati — še zastoj niso hoteli prisostvovati prireditvi. — Se več, ko je govoril navdušen Sokol, da so sokolska društva povsod od Triglava do Vardarja, je zaklical predrznež: »Kar vas je tukaj, pojdite pa na javhe«. Ni čuda, da so se »bratje« jezili in hudovali, da Dobropolci nimajo zmisla za sokolsko naprednost in izobrazbo. Mi Dobropolci pa smo ta dan odločno pokazali, da brez in protiverske organizacije preživimo. In v tem oziru smo neizprosni in odločni in disciplinirani vsi kot en mož. Res je, spregledali so v nedeljo tudi tisti, ki so še omahovali in so uvideli, da v sokolski organizaciji ni mesta za naše fante.

— **Z Dobrove.** Sobotni Slovenec št. 171 je priobčil zagovor učitelje P. pod naslovom Albanske metode. Ker je dopisnik — vedoma ali nevedoma — poročal neresnico, popravljamo dopis resnici na ljubo. Povzročitelj ovadbe ni bil občinski tajnik, tem manj, da bi bil on to nečedno zadevo ovadil iz maščevanja, češ da prizadeti učitelji nista marali za njegovo in njegovih bratov družbo, še celo, ker nikdo izmed omenjenih bratov nikdar ni iskal družbe te vrste. — Popolna neresnica je tudi, da je odredil g. nadzornik Rape suspenzijo in to celo brez vsake preiskave. Obe P. sta bili namreč prestavljeni šele po zaslišanju najmanj 20 prič. — In omenjeni dopis govori celo o moralni manjvrednosti! O tem pa samo toliko, da so napadeni moralno prav gotovo najmanj toliko vredni kot P. in O.

— **Matični dan na Bledu.** Dne 14. t. m. priredi podružnica Jugoslovenske Matice na Bledu Matični dan s prodajanjem cvetlic, javno tombolo in koncertom.

— **Trije utopljeni.** 26. julija je utonil v Krki v Novem mestu 26 letni delavec Ivan Spiler iz Murske Sobote. Razgret je skočil v mrzlo Krko, vsled česar ga je zadela kap in je našel smrt v hladnih valovih. — 27. julija pa se je v Temenici pri Trebnjem kopala 42 letna Frančiška Jerič. Prijel jo je krč in ker ni bilo v bližini nikogar, ki bi ji pomagal, je utonila. — 9 letni France Červan iz Strelcev se je 29. julija kopal v družbi svoje matere in dveh sester v Krki. Zašel pa je predaleč in je izginil v valovih. Na obupni klic matere je prihitel nek moški, ki pa je izvelkel že mrtvega na suho iz zavratne reke.

— **Št. Peter pri Novem mestu.** Poročilo o prireditvi in razstavi, ki so jo priredili šolski otroci, moramo v toliko popraviti, da ima zaslug za lep uspeh te prireditve predvsem učiteljstvo, ki se ni ustrašilo nobenih žrtev.

— **Iz D. M. v Polju.** Pasji kontumac imamo nepretrgoma že nad pol leta, dasiravno se že več mesecev ni pripetil slučaj stekline. Da je to mučno za pse, bo vsakdo lahko pritrdil. Enako pa tudi za posestnike psov ni prijetno, ker so v vedni nevarnosti, da bodo kaznovani, ako se pes slučajno sname s verige. Če ni nevarnosti, naj se pasji kontumac vendar že enkrat odpravi. Z nepotrebnimi odredbami in šikanami se ljudstvo spravlja v nevoljo.

— **50 orožniških častnikov** potrebuje komanda celokupnega orožništva. Kandidati morajo odgovarjati sledečim pogojem: 1. da so rezervni poročniki ali podporočniki; 2. da so sposobni za četno službo in 3. da niso nad 35 let stari. Podrobnejši pogoji so na vpogled pri vseh orožniških postajah.

— **Podoficirska artilerijska šola v Kragujevcu** sprejme meseca sepembra 1921 200 gojencev. Pogoji so na vpogled v mestnem vojaškem uradu v Mestnem domu.

— **Uredba selske službe pri poštenu uradu** Cirkovi. S 16. avgustom t. l. se prične pri poštenu uradu Cirkovi dostavljati poštne pošiljke po selskem pisarniški v tele kraje: I. okraj: Mihovec, Organja vas, Spodnje Jablane, Zgornje Jablane in Pongrci. — II. okraj: Starešinci. Dostavljalo se bo v I. okraju vsak ponedeljek, sredo in petek, v II. okraju vsak torek, četrtek in sobota.

— **4000 kron** ukradeno je bilo posestniku Janezu Grmu v Glagovičah iz nezaklenjenega stanovanja, v katero je prišel tat. Grm je tatuno zasledil v sobi, toda tat mu je grozil s kuhinjskim nožem in zbežal v gozd.

— **Rop v kočevskih gozdih.** Dva neznanca v starosti od 20 do 24 let sta oropala na potu pri Moravi kočarja Josipa Jakšiča iz Puca pri Banjaloki, mu odvzela 7600 kron denarja in pobegnili. Roparja sta govorila hrvaško.

— **Pozvedba.** Očetu Stefanu Lipoušek iz Testenov štev. 136, občina Kal na Primorskem, p. Avče, sta pred tremi tedni utekla dva sina: 10 letni Andrej in 13 letni Avgustin. Kdor ve za fanta, kje se nahajata, naj sporoči očetu na gornji naslov.

Štajerske novice.

— **Službeno potovanje kr. namestnika.** V četrtek popoldne se je kr. namestnik Ivan Hribar odpeljal iz Celja v Rogaško Slatino, kjer so ga pozdravili ptujski okrajni glavar dr. Pirkmajer, rogaški dekan Salamun in drugi. G. namestnik Hribar se je za pozdrave zahvalil. Ob 8. zvečer je priredil čajanko v zdravilišču. V petek jutraj se je odpeljal preko Vojnika v Maribor, kamor je došel ob četrta na 10. uro popoldne. Pred okrajnim glavarstvom so ga sprejeli: okrajni glavar dr. Lajsič, knezoškof dr. Napotnik z duhovščino, general

Plivelič in drugi. Nato se je vršil sprejem deputacij, katerih je bilo okoli 100. Ob 2. pop. je bil v kolodvorski restavraciji banke, na katerem so govorili g. namestnik Hribar, knezoškof Napotnik in mariborski župan Grčar. Popoldne se je g. namestnik odpeljal v Št. Lenart, odkoder se je zvečer vrnil v Maribor, kjer je prenočil na okrajnem glavarstvu. Danes jutraj se odpelje v Ptuj.

— **Prva redna seja mariborskega obč. sveta** bo v ponedeljek ob 6. uri zvečer. Na dnevnem redu je volitev odsekov in nujna dela v gledališču.

— **Toča.** Ob nevihti dne 4. t. m. je na južnem Pohorju padala toča, ki je napravila ogromno škodo.

— **Dve tici.** V Mariboru je gospod N. kupil v neki banki švicarski bankovec za 100 frankov in dal zanj 2950 kron. Na nedovoljen način si je ta bankovec prilastila gđ. I. iz Zagreba. Dala ga je svoji prijateljici S, da ga zamenja. S pa sama ni hotela v banko, ter je za to naprosila nekake urarja. Ta je bankovec zamenjal v banki in dobil zanj 2200 K. Frank je takrat notiral 2700 K. Urar je izročil denar gđ. S, ki mu je dala 200 K za trud; sama si je pridržala 800 K, tako da je izročila gđ. I. samo 1200 K. G. N. pa je zapazil, da mu je bankovec zmanjkal in cela stvar je prišla na dan. Obe gospodičnici so poslali na letovišče okroglega sodišča. Vodi se pa tudi preiskava proti banki, ki je bankovec tako »imenitno« plačala.

— **Semenj v Mariboru.** Na današnji svinjski semenj so pripeljali samo 63 komadov, ki so bili vsi prodani. Cene: plemske svinje 26—28 K za kg, manjši prašiči 800—1100 K, 6—8 tednov stari pujski 350—400 K.

Ljubljanske novice.

— **Vsa društva in organizacije,** ki nameravajo aranžirati v dneh Ljubljanskega velikega semnja od 3. do 12. septembra 1921 v Ljubljani katerekoli prireditve bodi zabavnega, kulturnega ali poučnega značaja, se pozivajo, da nemudoma javijo dan in spored uradu Ljubljanskega velikega semnja. — Sejmski urad namerava namreč podati v oficijelnem sejmskem katalogu kratek pregled raznih prireditev in zabav v dobi velesemnja, in opozoriti nanje številne izvenljubljanske posetnike semnja.

— **Društvo stanovanjskih najemnikov** za Slovenijo obvešča vse člane najemnike, da dobivajo vse informacije in nasvete vsak dan od 6. do 8. ure zvečer na tajništvo, začasno Zvonarska ulica št. 2, I. nadstropje. — Odbor.

— **Obrekovanje g. Peska pred sodiščem.** Višji sodni svetnik g. Potrato je končal dne 5. avgusta razpravo o tožbi, katero je vložil za g. Antona Peska g. dr. Kreč pri okrajnem sodišču zoper g. Ivana Marinka, ki je v Perlesovi gostilni koncem junija govoril, da g. Pesek radi tega ne bo potrjen za ljubljanskega župana, ker je kot učitelj zlorabljal na štajerskem nedorasle deklice in da je bil zato suspendiran. Gospod Marinko, ki se je zagovarjal, da tega sam ni verjel in je to na ugovore prisotnih takrat tudi povdarjal, je bil obsojen na 3 dni zapore, katere kazni se mu je spremenila na 300 kron globe. O kakem najmanjšem dokazu resnice ali verjetnosti se v obeh razpravah ni omenila niti besedica, dasi so »Jutrovcji«, katerim je Marinko nasledil, trdili, da v tej zadevi razpolagajo s pisanimi akti.

— **Šentjakobska prosveta.** V nedeljo, 7. t. m. je društveni izlet v Presko (železn. postaja Medvode, vlak stane semintja 4 din., peš 2 ur in pol); zbirališče na glavnem kolodvoru ob 6. uri. Ob osmih bo v župni cerkvi v Preski sv. maša pri kateri bo pel društveni zbor. Po sv. maši bo v župnišču zajutrek za prigradene, nato odhod na Gorice, kjer si bomo ogledali papirnico in grad. Popoldne kosilo v Vašah pri Zerovniku (za prigradene); ob pol treh popoldanska služba božja s petimi litanijami v Preski; nato prosta zabava, pri kateri bo prepeval društveni zbor. Popoldne bo preskrbljeno tudi za kruha. Kruha za zajutrki in kavo naj vzame vsak nekaj seboj. V slučaju zelo neugodnega vremena se izlet preloži. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Organizacija javnih namestnikov,** somišljenikov SLS namerava glasom odborovega sklepa dne 10. septembra 1921 prirediti svoj prvi zabavni večer. Da se natančno pogovorimo, je sklenil odbor, da povabi tem potom (brez posebnih vabil) vse gđ. člane na sestanke, ki se vrši v soboto, dne 6. t. m. ob 20. uri v zadnji sobi kleti konzumnega društva na Kongresnem trgu. — Prosi se, da pripeljejo člani tudi družinske člane. Izvoliti bode treba veselični odsek, kateri reflektira posebno tudi na sodelovanje gospa in gospodičen. — Ker bo to prva društvena prireditve, bi bilo želeli, da se člani z rodbino sigurno udeležijo tega sestanka. Istočasno se vrši odborova seja ter so vabljene gđ. odborniki, da se te seje polnoštevilno udeležijo. — Osebnosti vabila se ne bodo odpisala. — Odbor.

— **Posredovalnica Zveze služkinj** (Poljanski nasip št. 10) naznanja, da ima najmanj 35 služb na razpolago. Obenem naznanja, da išče gospodičnice za Zagreb ali Belgrad k otrokom. Ponudbe se sprejemajo na gornji naslov.

— **Izvolitvi imeniki za volitev prisodnikov in namestnikov v obrtno sodišče** bodo razglašeni vsakomur v vpogled v mestni posvetovalni na magistratu v Ljubljani od 9. do 13. in od 16. do 18. avgusta vsakokrat od 8. do 13. ure popoldne. Opozorjamo vse naše somišljenike in somišljenice v Ljubljani, kateri so opravičeni voliti pri teh volitvah, da v svrhu reklamacijskega postopanja vpo-gledajo volilne imenike v tajništvo SLS v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna II. nadstropje in sicer ob delavnih od 9. avgusta 1921 naprej od 10.

dop. do 1. popoldne in od 5. do 8. popoldne; v nedeljo dne 14. in na praznik dne 15. t. m. pa od 9. do 12. — Jugoslovanska Strokovna Zveza. — Obrtna zveza.

— **Iz Umrli** so v Ljubljani: Josip Stadler, trgovčev sin, 11 dni. — Ivana Bizilj, zasebnica, 74 let. — Marija Peček, mizarjeva vdova, 56 let. — Dušan Vodišek, sin baletke, 3 mesece. — Ana Lipovšek, blaginčarka, 22 let. — Gašper Mohorič, tovar. vratar, 62 let. — Katarina Lotrič, delavka, 32 let. — Josip Otruba, polic. kancelist, 43 let. — Emilija Pavlič, šiviljska vajenka, 15 let. — Fran Snoj, ključavničar, 76 let. — Pavla Jeršin, hči tov. delavke, 14 mesecev. — Karel Mayer, mornar. častnik v pokoju, 80 let. — Majda Pleničar, hči železniškega uslužbenca, pol leta. — Milan Sušteršič, rejence, 9 mesecev. — Fran Jarc, delavec, 67 let.

— **Iz Obrtniki lov v Nasovah in Stranjah** se bo v soboto, dne 13. avgusta ob 10. uri popoldne oddal v zakup do 30. jun. 1926 potom javne dražbe pri okraj. glavarstvu v Kamniku. Dražbeni pogoji so na vpogled pri okr. glavarstvu med urad. urami od 9. do 12. ure.

— **Iz Kavalir.** Lastnik avtomobila gospod Anton K... je vozil okoli 17. majnika nekega boljsega gospoda, Tomaža mu je ime, ki je rekel, da hoče malo polumpati, ker se je sprl z ženo. Večja Tomaževa družba se je nato peljala na Hotedrišico, kjer je gospod Tone posodil Tomažu 800 kron. Na Drenovem griču je družba prenočila in se odpeljala drugi dan na Dobrovo, v Ljubljano in Logatec, kjer je Tomaž pregovoril g. Antona, da mu je posodil še 6000 kron. Ker po končanem »lumpanju« Tomaž Tonetu ni plačal, kar mu je bil dolžan: vsega skupaj 8800 K, je gospod Tone storil potrebne korake, da bo od g. Tomaža dobil denar, kateri mu gre.

— **Iz Nedostojno vedenje pred sodiščem.** Jože Kovačič iz Tesarske ulice je tožil Lojzeta Hudečka zaradi žaljenja časti. Hudeček je pri razpravi o tožbi povedal, da je dobil pred 50 leti enkrat 24 ur. Kovačič je tožil Hudečka, ker je psoval na dvorišču njegovi hčerki Pavli in Valentino, na njega je pa kričal: »Ajnbrehar!«. Take ključne imaš, da z njimi vse kase odpiriš! Hudeček je rekel: »To je ena velika laž! Kovačič je zaklical: »Dve leti uas že tako zmerja! Hudeček je nato rekel: »Takrat sem bil tako pijan, da nič več ne vem, kaj sem govoril. Celo dvorišče lahko to izpriča!« — Sodnik višji svetnik Potrato je razpravo preložil, da se zaslišijo prič. Kovačič je nato zakričal: »Razpravo hočem imeti!« Sodnik mu je razložil položaj, toda Kovačič je kričal le naprej, vsled česar ga je sodnik obsojil na 24 urni zapor zaradi nespodobnega vedenja in odposlal zapisnikarico po sodnega slugo, ki naj bi odvedel Kovačiča v zapor. Kovačič je nato zapustil sodno dvorano s klicem: »Drugič bom sam sodilec, zapisnikarica se je pa vrnila s poročilom, da ni našla nobenega službe prostega sodnega sluga. »O, ga bomo že dobili!« je rekel mirno g. Potrato in nadaljeval razpravo rekoč: »No, nekoliko me je pa le ujezilo!«

— **Iz Ubog delavec** je izgubil na poti od Studentovske ulice do Gradu približno 1000 K, ki so bile v slabi listnici. Pošten najditelj se naproša, da jih proti ev. nagradi odda v našem upravnistvu.

— **Iz Sokolska strast.** Ivan R... je star šele 14 let. Raznaša časopise in je navdušen Sokol. Nedavno je napadel 12 letnega Orla Antona U... in ga poškodoval.

— **Iz Morala.** Zagrebška policija je aretirala gledališki plesalki Ivano Parcer in Ernestino Vodišek iz Ljubljane zaradi nemoralnega življenja.

Volitve v obrtno sodišče.

Razglas mestnega magistrata z dne 4 avgusta 1921, ad št. 10.666, se glasi: »Vsled razpisa ministrstva za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani z dne 1. avgusta 1921, št. 5297-21 naznanjamo v smislu § 3. C in 20 iz ministrske naredbe z dne 23. aprila 1898, drž. zak. št. 181, da bodo volilni imeniki za volitev prisodnikov in namestnikov v obrtno in vzklčno sodišče razgrnjeni vsakomur na vpogled v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani od 9. do 13. avgusta in od 16. do 18. avgusta vsakokrat od 8. do 13. ure popoldne.

V tem roku je pošliti reklamacije zoper volilne imenike, katerih je osem:

v I. skupini so vpisani veleobrati (izvzemši trgovski);

v II. skupini mali obrati (izvzemši trgovski);

v III. skupini trgovski obrati;

v IV. skupini pa obrati, na katerih spore se je razširila pristojnost obrt. sodišča v smislu § 41. zakona z dne 16. januarja 1910 drž. zak. št. 20.

V vsaki skupini so vpisani: v I. razredu: delodajalci, v II. razredu pa delojemalci.

Reklamacije se smejo nanasati na to, 1. da se ni vpoštevala lastna volilna pravica reklamantova; 2. ker so se sprejele v volilni imenik osebe, ki nimajo volilne pravice; 3. da se komu lastno podjetje z vsemi delojemalci prideli gotovi volilni skupini in 4. radi krajevne in stvarne pristojnosti obrtnega sodišča glede gotovega podjetja. V prvem slučaju morajo biti reklamacije opremljene s prilogami in listinami, potrebnimi za presojo upravičenosti reklamantove.

Radi sestave kandidatnih list se opozarja: 1. da more biti izvoljen le tisti moški; a) ki je vpisan v volilni imenik; b) ki je jugoslovanski državljan; c) ki je nad 30 let star; d) ki je samopraven (ki ni pod skrbstvom, kuratelo itd.).

II. Ne more pa biti izvoljen tisti, ki vsled kaz. razsodbe ne bi mogel biti nastavljen pri sodišču.

Katoliški vestnik.

— **V Šmartnem pri Litiji** imamo 2 zlatomašnika: g. Janez Brezovar, ki živi na svojem domu in g. Anton Verbaj, ki stane v Ljubljani. Oba sta imela zlate maše na tihem.

— **Presejerje pri Ljubljani.** Spored dekanjskega shoda deklških Marijinih družb za dekanijo Vrhnika na Žalostni gori dne 15. avgusta je izprijenjen. Shod se vrši v sledečem redu: 1. Ob 10. uri v cerkvi govor in sv. maša. 2. Popoldne ob pol dveh deklški tabor zunaj cerkve: a) petje, b) pozdrav, c) deklamacija, d) govor. — 3. V cerkvi pete litanije M. B., zahvalna pesem, blagoslov z Najsvetejšim. Dekleta naj po možnosti pristopijo k sv. obhajilu na gori. Povabljeni so tudi sosednje deklške Marijine družbe izven dekanije.

Orlovski vestnik.

— **Sentivsko orlovsko okrožje** ima v nedeljo 7. t. m. ob pol štirih pop. sejo okroglega sveta v Smedniku. Ker so na dnevnem redu zelo važne stvari, prosim polnoštevilno udeležbo.

Predsednik.

Dijaški vestnik.

— **d Orli** - dijaki imajo svoje zborovanje ob priliki zborovanja SDZ in sicer v ponedeljek, dne 22. avgusta ob 5. uri popoldne v Ljudskem domu. Kolikor mogoče naj se tega zborovanja člani udeležijo, ker bo občni zbor Dijaškega okrožja in ustanovitev novega okrožja za vse Orle-dijake. Prijavite se SDZ v Ljudski dom. — Na svidenje. — Tajnik D. O. okr.

Turistika in sport.

— **Wiener Sportklub** - Ilirija. Danes in jutri se vrše na prostoru Ilirije dve mednarodni nogometni tekmi med kombiniranim moštvom Wiener Sportkluba in Ilirijo. Wiener Sportklub gostuje s temi v Ljubljani drugič. Lani je podalo njegovo kompletno 1. moštvo najlepšo igro od vseh tujih klubov, ki so posetili Ljubljano. Moštvo, ki nastopi danes in jutri, je sestavljeno iz 1. moštva in rezerve. Wiener Sportklub se smatra poleg Rapida in Amaterjev za najboljšega interpreta izvrstne dunajske nogometne šole. — V soboto se prične tekma ob četrta na 19. uro, v nedeljo ob 18. uri. Predprodaja vstopnic v trgovinah Kanc in Pevalek v Židovski ulici.

Prosveta.

— **pr Tehnična mehanika v elementarni obliki kot osnovna podlaga strojegradbi.** Prvi del: Mehanika togih teles. Za študij in prakso sestavil ing. Leo Novak. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vezani knjigi 260 K. — Strojni tehniki smo lahko veseli te knjige. Mehanika, snov mnogim tako pusta in neprikladna, je tu obravnavana na način, ki zasluži pozornost. Kdor ve, kako težko je uvajati začetnika v to vedo, kako je odvisno vse nadaljnje razumevanje in praktična uporaba od tega, kako jo je spoznaval, bo pritrdil uvodnemu stavku. S pregledno razporejeno vsebino, z jasnimi slikami in, bodi tudi to omenjeno, z lično pisavo napravljaja knjiga že pri površnem pregledovanju prijeten vtis. Poglavitna vršina pa tiči, kot že rečeno, v načinu obravnavanja. Mehaniko lahko podajamo na dvojen način: kot abstraktno vedo, ki je sama sebi namen, ali pa kot vedo, ki služi živim praktičnim potrebam tehnike, veda, ki usposablja tehnika, da more razrešiti in izpolniti tehniške naloge. Pisatelj se je držal druge poti in podal knjigo, ki bo strojnemu tehniku, ki mu je predvsem namenjena, dobro služila v vsakem oziru. Snov je podana v lahko umljivem slogu, prepletena z obilnimi številčnimi primeri, ki navajajo, kako je treba teoretično izpeljane zaključke praktično uporabljati. Mehanika je važen sestavni del strokovnega znanja in posebno strojniki jo potrebuje vsak čas. Zato mislim, da pričujoča knjiga ni samo primerna za tehniški parastčaj, ampak bo dobrodošla tudi izvršujočemu tehniku. Z ozirom na terminologijo moramo reči, da je pisatelj srečno zbral domače izraze, tako, da ne občutimo nobene potrebe po posebnem slovarčku. Razprave se čitajo gladko, tehnični pojmi so umljivo podani. — Imamo tu knjigo, ki jo lahko vsporedimo s priznanimi knjigami te stroke iz nemške tehniške literature. R. F.

Gospodarsfuo.

BORZA.

Dunaj, 5. avgusta. (Izv.) Devize: Pešta 262, Berlin 1312, Italija 4650, London 3840, Newyork 1067.50, Pariz 8275, Praga 1335, Zürich 177.50, Bukarešt 1345, Zagreb 620, Varšava 53.50. — Valute: ogrske krone 267, nemške marke 1318, ital. lire 4625, funt stri. 3820, dolarji 1057, franc. franki 8250, šel. krone 1330, švicarski franki 177, rum. lei 1340, dinar 2420.

Zagreb, 5. avgusta. (Izv.) Devize: Pešta 43.50 do 44.50, Berlin 214—214.25, Italija 748—750, London 627—629, Newyork 174.25, Pariz 1335—1340, Praga 219.50, Dunaj 1635—1650, Zürich 2875 do 2900, Napoleondori 580—586. — Valute: nemške marke 210—216, ital. lire 744, funt. stri. 620, dolarji 168.25—171.50, franc. franki 17.50—18, carski rublji 18—19.

Curih, 5. avgusta. (Izv.) Devize: Pešta 152.50, Berlin 740, Italija 2535, London 2165, Newyork 603, Pariz 4660, Praga 760, Dunaj 0.67.50, Bukarešt 760, Zagreb 340, Varšava 0.31. — Valute: nemško-avstrijska krona 0.64.

— **g Razstavni odsek Ljubljanskega velikega semnja** je na svoji seji dne 3. avgusta t. l. definitivno določil prostore za posamezne razstavljalce. Podjetja, ki so se prijavila k udeležbi bo Sejmski urad te dni obvestil, kje so jim dodeljeni prostori.

— **g Inozemskim obiskovalcem Ljubljanskega velikega semnja** izdajajo viza za prihod v Ljubljano vsi naši konzulati. Viza bodo veljavna za 20 dni in se bodo izdajala vsem osebam, ki se izkažejo z legitimacijo in odznakom za Ljubljanski veliki semenj in ki se bavijo s trgovsko industrijo ali poljedelstvom. Ministrstvo za zunanje zadeve bo sporazumno s ministrom trgovine in industrije obvestilo naša predstavništva v inozemstvu, da se bo posetnikom omogočil čim lažji prihod na sejm.

— **g Obligatno zavarovanje proti požaru** na Poljskem. Poljski državni zbor je sklenil uvesti obligatno zavarovanje proti požaru in sicer za vse do dve tretjini vrednosti, za industrijska podjetja posebej pa za celo vrednost.

— **g Prodaja hmelja, vina, kazeina in sladkorja.** Ravnateljstvo drž. imetja »Belje«, Lak (Baranja) ima za prodajo na zalogi 140 q hmelja, 160 q kazeina, 3000 hl starega vilianskega vina in 60 vagonov kristalnega sladkorja. Interesente se naj obračajo neposredno na goriimenovano ravnateljstvo.

— **g Dobava gorivih drv.** Ravnateljstvo drž. železnice v Subotici razpisuje potom javnega natečaja dobavo 1000 vagonov (20.000 kubič. metrov) prvovrstnih bukovih, hrastovih ali gabrovih sese-kanih drv. Licitacija se vrši dne 31. avgusta t. l. v pisarni ekooskopskega oddelka železniškega ravnateljstva v Subotici. Termin za vlaganje ponudb je isti dan do 12. uri popoldne. Dobavni razpis vsebujejo podrobne pogoje, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice na vpogled. Zbornica pa nima na razpolago prepisov, ki bi jih mogla interesentom izročati.

Službo pisarniškega sluga ali vratarja in podobno, s stanovanjem išče za takoj soliden in mlad mož, ki vložil lahko tudi kavčijo. Ponudbe in vprašanja na upravo lista pod št. 2729.

14 oken zun. in notr., tri krila za eno šipo, notr. odpir., močen meces. z okovi, obod 155/95. — **Vežna vrata** 227/148 meč, z vsem želez., 6 sobnih vrat 205/93, z obodi, vse novo, prodaja **Kat. Dobida, Lesce** (pri kolodvoru). 2754

Naznanilo. Radi opustitve obrti naznanja **tvrdka FEY, urar, Resljeva cesta**, da se pri njem še nahajajoča popravila, katera niso bila oddana, nahajajo pri **tvrdki Iv. Ravnihar, Sv. Petra c. št. 44**, ter se ista oddajajo samo proti potrdilu. 2760

Zaradi preselitve ceno odda: ena kobilica, 8 let stara, mlad konj, 2½ leta star, ki se da rad vpreči, prav dobra molzna krava, dva tovorna voza, kočija, omnibus in različno poljedeljsko orodje **Jakličič v Mošvoldu pri Kočevju**.

Policijski volčji psi 3 do 4 mesece stari, garantirano čiste pasme, zdravi in dobri v hrani, stojčca ušesa in rep, za 600 dinarjev komad v vzgojevališču **Rud. Knapp, St. Vid ob Glini**. (Zuchtanstalt Rud. Knapp, St. Veit ad Glan, Kärnten.) — Brzjavna naročila prednost. 2588

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica **IVAN BRIGELJ, Dunajska cesta 16**, se priporoča. — izvršitev točna, cene zmerne.

Mesečna soba tudi priprostejša, se išče. — Naslov se izve pri upravnistvu lista pod št. 2766.

Hiša v Ljubljani, stacija cestne železnice, skoraj nova, dvonadstropna s 7 stanovanji, velikim vrtom se prodaja. Izve se v Ljubljani, **Sv. Florijana ul. 5/II**, ob delavnikih od 14—18. ure.

Išče se soba za dva mlajša srednješolska dijaka, če mogoče s hrano. Cena po dogovoru na naslov **Ivan Plemelj, Bled št. 175**.

Išče se samostojen **knjigovodja - korespondent** za takojšen nastop. Ponudbe na tovarno **Hribar, Slovenjgradec**.

KONTORISTINJA samostojna slovenska in nemška korespondentinja, ter zmožna stenografije in strojepisja se takoj sprejme. **Golob & Ko., tovarna kemičnih izdelkov, Ljubljana-Vič**

Iščem kuharico samostojno moč, srednje starosti, ki bi hotela opravljati tudi druga hišna opravila. Biti mora poštena, varčna in snažna, ter se mora razumeti na vsa gospodinjstva dela. Plača 400 K. Ponudbe na tovarno **Hribar, Slovenjgradec**.

Išče se kompanjon k dobro idočemu, moderno urejenemu ornamentalnemu kleparstvu in instalaterstvu ter umetnemu bakro-kleparstvu kot edinemu takemu podjetju na vsem Gorenjskem. — Pogoj je gotovina od 30 do 50.000 K ter znanje računovodstva. — Ponudbe poštnoležeče **Kranj št. 2001**.

Albertina Ledenik
danes po dolgi mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere v 78. letu svoje starosti mirno v Gospodu zasopala.
Pogreb pokojnice bo v nedeljo dne 7. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiralnice Sv. Jožefa na pokopališču k Sv. Križu.
Žalutjoči ostali.

KLAVIRJI NA OBROKE harmoniji, violine in vse glasbene potreščine. Strune na debelo in drobno. **Alfonz Breznik**, bivši učitelj Glasbene Matice, Kongresni trg št. 15. Ljubljana.

Pension Grintovec v najlepši legi na Gorenjskem se priporoča cenj. gostom in turistom. Zopet nekaj sob praznih. Nizke cene, najboljša oskrba. Po naročilu čaka voz na kolodvoru v Kranju. Naslov: Upravištvo graščine **Preddvor, pošta Tupaliče**.

Sprejme se brivski vajenec Vpraša naj se v brivnici **Kolizej, Gosposvetska cesta**.

Velika jugoslov. ivornica pohišva išče z nastopom za takoj **kontorista ali kontoristinjo** z večletno prakso, koja sta v hrvatskem in nemškem jeziku in pismu, pisanju na stroju in stenografiji kakor tudi v vseh poslovnih poslih povse vešča. Reflektanti naj pošljejo svoje prošnje v hrvatskem in nemškem jeziku z naznako svojih zahtev pod šifro „Bodočnost VII—27“ na **Blocknerjev zavod za oglaševanje, Zagreb I—78**.

Kuharica išče mesta in župnišču. — Nastopi lahko takoj. Naslov se poišče v upravnistvu „Slovenca“ pod številko 2468.

Sprejme se takoj **pletilja** (Strikerica) na stroj, **Ciril Vajt, Kranj**, trgovina z volnenimi izdelki.

Išče se dobro izurjen in samostojen **kolar in mizar** Ponudbe na **Delniško pivovarno, Laško**.

Išče se nekoliko **sodarjev** za izdelovanje pivskih sodčkov. Ponudbe na **Delniško pivovarno, Laško**.

Bančni ravnatelj išče dve elegantno **meblirani sobi** za takoj. Plača postranska stvar. Ponudbe blagovolijo se nasloviti na upravo lista pod šifro „Bančni ravnatelj“ št. 2721.

Novo prispeli cerkveni zvonovi pravi iz bronu, desetletno jamstvo. Na zalogi okoli 50 komadov razne veličine pri tvrdki: „**METALLUM**“ d. d., **ZAGREB** Ilica br. 134. Telef. 1—98. Zahtevajte cenike!

Proda se večje posestvo (stavbene parcele) z vilo v neposredni bližini mesta, ležeče ob glavni cesti v Spodnji Šiški. — Natančneje se izve pri g. notarju **Hafnerju, Miklošičeva c. 6**.

Pohišstvo za vse sloje dovršeno, trpežno in ceno kakor tudi **tapetniška dela** priporočata vse vrste **Ljubljana, Gosposvet. ssa cesta 13 (Kolizej).**

Prodajo se trije še nerabljeni **dinamo stroji** proizvodi tvrdke **Dynamo-Werke A. G., Dunaj**, za vrtilni tok, in sicer 2 po KW 0,9 in 15 PS, V 380/220, 50 period ter s 1400 obrati na minuto. Naslov pove upravnistvo lista pod št. 2732.

Parna lokomobila 10 - 12 HP sistem **WOLF**, še jako dobro ohranjena, se radi elektrificiranja obrata prodaja. Ogleda se jo lahko še v obratu pri **Bogdan Običku, tov. cem. izd. v Logatcu**.

Kupim **3 priklopne vozove** za tovorni avto (Beiwagen) **M. Kuštrin, Ljubljana**.

Izvleček iz Voznega reda			
z veljavo od 1. junija 1921.			
Državna železnica		Južna železnica	
Odhod iz Ljubljane	Prihod v Ljubljano	Odhod iz Ljubljane	Prihod v Ljubljano
5-15 proti Jesenicam	7-10 z Jesenic	5-18 proti Mariboru (Zagreb)	0-20 z Zid. m. (Zagreb) S. O. E.
6-35 " "	10-35 " "	6-17 " Zid. mostu, S. O. E.	3-03 " Dunaja (Zagreb)
12- " "	20-43 " "	6-40 " Mariboru, meš.	7-31 " Zidanega mosta
18-34 " "	22-53 " "	11-35 " Dunaju, brz.	10-41 iz Spilja (Zagreb)
6-34 proti Nov. mestu	5-41 iz Nov. mesta	12-06 " Dunaju (Zagreb)	11-28 z Zidanega mosta, brz.
12-46 " "	8-03 " "	14-20 " Zidanemu mostu	14-55 " Dunaja (Zagreb)
17-53 " "	14-13 " "	15-56 " Zid. m. (Zagreb) brz.	17-01 " Dunaja (Zagreb), brz.
23-18 " "	20-20 " "	17-35 " Mariboru (Zagreb)	20-30 iz Maribora, meš.
7-40 proti Kamniku	6-30 iz Kamnika	23-55 " Dunaju (Zagreb)	21-40 iz Spilja (Zagreb)
13-10 " "	13- " "	0-42 proti Trstu, S. O. E.	5-44 iz Trsta, S. O. E.
14-10 " "	17-30 " "	5-50 " " brz.	7-22 z Rakeka
18-50 " "	22-18 " "	11-55 " " brz.	10-45 iz Trsta,
Tržiška proga ima redno zvezo z gorenjskimi vlaki (razun nedelj. izletniškega vlaka).		14-25 " Rakeku	10-59 " " brz.
* Vozijo samo ob nedeljah in praznikih.		17-31 " Trstu, brz.	14-22 " " "
		17-50 " "	21-52 " " "
		7-40 na Vrhniko	6-25 z Vrhnike
		13-18 " "	10-20 " "
		19-20 " "	17-22 " "
		22-10 " " ob ned. in prazn.	21-15 " " ob ned. in prazn.

Stanovanje podstrešno, dve sobi (v eni je železen štedilnik), leta 1919 v novo zidani hiši v Goričah nad Kranjem se z 1. oktobrom odda. **Edvard Dolenc Kranj**.

Brinjevec zajamčeno pristen, v sodčih in steklenicah nudi na debelo **Parna veležganjarna Robert Diehl, Celje**.

Aug. Agnola, Ljubljana priporoča svojo zalogo stekla, porcelana, zrcal, svetilk, okvirov in vseh v to stroko spadajočih predmetov. Steklo za okna vseh vrst vedno v zalogi.

Arhitekt in mestni stavbenik VILJEM TREO Ljubljana, Gosposvetska c. 10. Telefon interurb. št. 103. Ustanovljeno l. 1850 se priporoča za zgradbe vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

Iv. Jax in sin Ljubljana, Dunajska cesta št. 15.

Sivalni stroji Izborna konstrukcijain elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena l. 1867. Vozenje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „ADLER“ Geniki zastoj in franko. Kolesa iz prvih tovarn: **Dürkopp, Styria, Waffemrad**.

Klobuke in slamnike vseh vrst, od preprostih do najfinejših nudi vedno tovarna klobukov in slamnikov **Franc Cerar v Stobu** pošta in železniška postaja Domžale pri Ljubljani. V popravila prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. V Ljubljani prevzema vsa naročila in moderniziranje tvrdka **Kovačevič i Tršan v Prešernovi ulici št. 5**, kjer se sprejema v sredo in soboto.

Trst, podgane, stenece, ščurki z vsa golazen mora poginuti, ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljskim in hišnim mišim **K 12**, za podgane **K 16**; za ščurke posebno močna vrsta **K 20**; tinktura za stenece **K 15**; uničevalec moljev **K 10** in 20; prasek pri ljudeh **K 5**; — 12; mazilo za uši pri šivanih 6—12; prasek za uši v obliki in perlu **K 10** in 20; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) **Prasek proti mravljam K 10**. Pošilja po po vzetju Zavod za eksport **M. Jünker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 39**. Trgovcem pri večjem odjemu popust.

Zadruga hrvatskih vinogradara **ZAGREB, Baroševa cesta** Priporoča svojo veliko zalogo dobrih, zajamčeno nepotvorjenih **vin** in to starih in novih, belih, silih in črnih po zmernih cenah, koje kakor tudi vzorce na zahtevo pošilja. — Prosimo obiska naše kleti na **Baroševj cesti**.

Največja zaloga klavirjev in pianinov v Ljubljani. **Tvrđka J. DOLENC, Ljubljana, Hilsnerjeva ulica št. 5**, priporoča za nakup najboljših instrumente izvršnih tovarov po najsolidnejših nizkih cenah.

Prvovrstna kolesa Puch pneumatiko **DUNLOP-REITHOFFER-HUTCHINSON** priporoča **IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica št. 7**.

Prodaja lepega pohišva, usnjatega kovčega in kožuha lepih zlatih verižic, zlate moške ure, dragocenih prstanov iz zapuščine **Ivana Vrhunca** se vrši dne 17. 8. 1921. od 9. ure dalje na **Sv. Petra nasipu št. 53**.

Cunard Line
Angleška parobrodna družba.
Odprava potnikov I., II. in III. razreda preko **Trsta, Reke in Cherbourga v NEV-YORK**. Sprejema naročila za prostore na parnikih za Grčijo, Anglijo in Ameriko — ter obratno za Jugoslavijo.
Natančna pojasnila daje: **Cunard Line, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26**.

Išče se celoletno stanovanje na Bledu
obstoječe iz 5 sob s pritliklinami in vrtom ali manjše posestvo, pričenshi s 1. avgustom 1921, za dobo najmanj 5 let; ako mogoče nemebljovano. Cenjene ponudbe pod »Inženir 20.000/2725« na upravnistvo lista.

COSULICH-LINE (prej AUSTRO-AMERIKANA)
Trst - Amerika prevažata potnike v New-York redno 3 krat, v Južno Ameriko po 1 krat mesečno. — Pojasnila in prodaja vozniških listkov. **Simon Kmetec** glavni zastopnik za Slovenijo, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

OBRRTNA BANKA v Ljubljani, Kongresni trg 4
daje kredite v obrtne svrhe po izrednih pogojih, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje s 4% od dne vloge do dne dviga. St. pošt. ček. rač. 12051. Telefon št. 508.

Vplačana delniška glavica K 30.000.000.

SLOVENSKA BANKA

Telefon št. 567. -- Cekovni račun 12.205.

Obreštuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu.

LJUBLJANA, KREKOV TRG 10, nasproti „MESTNEMU DOMU“.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Tovarna
JOS. REICH
Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Šelenburgova ul. 4.
PODRUŽNICE: **MARIBOR** Gosposka ul. 38. **NOVO MESTO** Glavni trg. **KOČEVJE** štev. 39.

Medić, Rakovec & Zankl, prej. **H. ZANKL** sinovi.
Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.
Centrala: Ljubljana. D. z. o. z. Skladišče: Novisad. Telefon 64.
Brzjavni: Meraki Ljubljana.
Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.
Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavce (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karboline, steklarski in mizarški kile, pleskarski, silkarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.
»MERAKL« Lak za pode. »MERAKL« Linoleum lak za pode.
»MERAKL« Emajlni lak. »MERAKL« Brunoline.
Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

H. Suttner
Ljubljana 3,
Mestni trg 23.
Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lastna protokolirana tovarna ur v Sviči.

Carinsko posredovanje
izvršuje najtočneje in po zmernih cenah
„BALKAN“
delniška družba za mednarodne transporte
v Ljubljani, Mariboru, Raketu, Beogradu in Zagrebu.

ZA PLESKARSKA IN LIČARSKA DELA
SE NAJTOPLEJE PRIPOROČA SLAVNEMU OBČINSTVU IN PREČASTITI DUHOVŠČINI
TONE MALGAJ
PLESKAR IN LIČAR :: LJUBLJANA :: KOLODVORSKA ULICA 6

EKSPORTNO IN IMPORTNO d.d. v Zagrebu
Oddelek žitarica.
Brzjavni: IMPEX. Telefon: 16—36.
Podružnice: **Beograd, Sušak, Split.**
Ima stalno zalogo vseh vrst žita, deželnih pridelkov in mlinjskih proizvodov.

Jadranska banka
sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.
Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Ponudite
vse neuporabne **ZLATE** predmete verigice, prstane, obeske, zapetnice, uhane i. t. d. kateri predmeti vam leže doma, in jih donesite tudi **F. Čuden**, trgovina ur, zlatnine in srebrnine Ljubljana Prešernova ul. štev. 1.

KUPUJTE
LE PRI:
JOS. PETELINC
LJUBLJANA - Sv. Petra nasip 7.
če rabite šiv. stroje za rodbinsko in obrtno rabo, igle olje, ter posamezne dele. Istotam vse potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje ter vse galanterijsko blago na drobno in debelo
Cene solidne! Postrežba točna

POLNOGUMIJASTI OBROČI
za tovarne avtomobile

PNEVMATIKO
za kolesa in avtomobile

KOLESA

AVTOMOBILI
najceneje.

J. GOREC,
LJUBLJANA
Gospodarska cesta 14.

Vzajemna posojilnica
(poprej Vzajemno podporno društvo)
V LJUBLJANI, KONGRESNI TRG 19,
poleg nunske cerkve
obreštuje hranilne vloge po čistih
4%
Za hranilne vloge jamčijo člani z jamstveno glavico **3.000.000 K** ter zakladi v znesku **600.000 K.**
Posojila na zemljišča, osebni kredit (menice, tekoči račun), na zaznambo službenih prejemkov i. t. d.
Prodaja srečk državne razredne loterije.

„ORIENT“
družba z o. z. preje
Brata Eberla in Jančar & Co
Ljubljana, Miklošičeva c. 4.
nasproti hotela „Union“.
Lastni izdelki oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kileja. Velika zaloga kemičnih in rudniških barv, barv za umetnike, raznovrstnih čopičev, vseh potrebščin za slikarje in pleskarje.

Parna žaga Fran Ravnikar
mestni tesarski mojster
Ljubljana, Linhartova ulica št. 25
kupi po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Poziv na prevzem delnic.
Dne 29. junija 1921 se je ustanovila delniška družba „Jadranska banka v Beogradu“, katera je prevzela naše podružnice v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev.
Delniška glavica Jadranske banke v Beogradu znaša
Din. 7.500.000.— in je razdeljena v 75.000 delnic po Din. 100.— nominalne vrednosti.
Jadranska banka v Trstu prepušča svojim starim delničarjem za vsako delnico Jadranske banke Trst po eno delnico Jadranske banke Beograd za ceno po Din. 150.— plus 5% obresti od 1. januarja 1921.
Prevzem delnic Jadranske banke Beograd se bo vršil proti predložitvi in žigosanju delnic Jadranske banke v Trstu pri blagajnah našega zavoda v Beogradu, Celju, Dubrovniku, Kotorju, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviću, Opatiji, Sarajevu, Splitu, Šibeniku, Trstu, Wenu, Zadru in Zagrebu, kakor tudi pri blagajnah Banke i štedione za Primorje na Reki, Sušaku in v Bakru.
Prijava za prevzem delnic Jadranske banke v Beogradu se sprejemajo pri imenovanih blagajnah do vštete 30. septembra 1921.
V mesecu juliju 1921.
Upravni svet Jadranske banke v Trstu.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.
Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.